

Přehled činnosti příspěvkových organizací zřizovaných Plzeňským krajem v oblasti kultury za rok 2025

Úvod

Následující zpráva podává stručný a ucelený přehled nejdůležitějších událostí a vybraných údajů příspěvkových organizací Plzeňského kraje v oblasti kultury za rok 2025.

Změny v rozsahu působnosti příspěvkových organizací a na postech ředitelů

V uplynulém roce nedošlo k žádným změnám.

Členství v odborných a oborových orgánech

Ředitelka Muzea Českého lesa v Tachově, **PhDr. Jana Hutníková**, vykonávala funkci předsedkyně revizní komise Asociace muzeí a galerií. Nadále také pokračovalo její angažmá v redakční radě Věstníku AMG. Byla též členkou hodnotících komisí komise programu Podpora projektů zaměřených na poskytování standardizovaných veřejných služeb muzeí a galerií v roce 2025 MK ČR a programu Podpora výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví.

PhDr. Radka Křížková Červená, ředitelka Muzea jižního Plzeňska v Blovicích je členkou Revizní komise AMG, členkou AMG – Komise pro muzejní management a členkou Redakční rady Věstníku AMG.

Ředitel Západočeské galerie v Plzni, **Mgr. Roman Musil**, je mj. členem vědecké rady Uměleckoprůmyslového musea v Praze, členem Správní rady Galerie města Plzně nebo členem komise MK ČR pro zápis sbírek do CES.

Mgr. Jiří Orna, ředitel Západočeského muzea v Plzni, Orna je II. místopředsedou Asociace muzeí a galerií ČR a předsedou Archeologické komise AMG.

Ocenění

Západočeská galerie v Plzni jako jedna z mála galerijních institucí získala už podruhé za sebou **hlavní cenu v soutěži Nejkrásnější knihy roku v kategorii Katalogy**, tentokrát za opus Rostislav Vaněk Extended v grafické úpravě Roberta V. Nováka. Katalog byl vydán v roce 2024 ke stejnojmenné výstavě jednoho z nestorů českého grafického designu Rostislava Vaňka, který už řadu let působí na Fakultě umění a designu Západočeské univerzity v Plzni. V případě katalogu k výstavě odborná komise ocenila zejména jeho moderní, ale zároveň respektující grafickou úpravu, která dokáže Vaňkovo dílo zpřístupnit nejen současné generaci grafických tvůrců, ale i široké veřejnosti.

3. cenu získala Západočeská galerie v Plzni v **soutěži Gloria Musaealis v kategorii Muzejní počin roku 2024** za projekt ARCHy. Příběhy Semlerovy rezidence, který je jedinečným edukativním materiálem, přibližujícím příběhy rodiny Semlerových a unikátního architektonického konceptu bytu Oskara a Jany Semlerových, vzniklého podle návrhu Adolfa Loose a Heinricha Kulky; to vše zasazeno do kulturního a historického kontextu města Plzně. Porota ocenila zejména inovativní přístup a edukativní rozměr projektu, jehož autorkou byla kurátorka sbírkových fondů a produkční výstav ZČG Eva Skořepová. Slavnostní předávání cen Gloria Musaealis za rok 2024 se konalo 15. května 2025 ve Smetanově síni Obecního domu v Praze.

Pobočka Západočeského muzea v Plzni - Vodní hamr Dobřív - získala prestižní Cenu Adolfa Heyduka, která oceňuje památky přívětivé k lidem s handicapem. Ocenění v kategorii technických památek obdržel za zpřístupnění expozice a ukázek kovářského řemesla osobám s pohybovým omezením. Cena byla předána v rámci semináře Památky pro každého.

V roce 2025 získalo Západočeské muzeum v Plzni opět **druhé místo v soutěži Cena hejtmana Plzeňského kraje o nejlepší webové stránky příspěvkové organizace**.

Nejvýznamnější akvizice 2025

Mauritius Vogt „Das jetz lebende Königreich Böhmen“

K nejvýznamnějším akvizicím **Muzea a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici** v roce 2025 patřil vzácný tisk Mauritia Vogta „Das jetz lebende Königreich Böhmen“, vyd. Johann ziegern, Frankfurt, Leipzig 1712. Starý tisk má 143 stran, 43 nečíslovaných mědirytin s vedutami a plány měst, hradů, klášterů a panství, chybí jedna veduta Prahy. Kožená vazba. Dílo ve velmi dobrém stavu zachovalosti obsahuje mj. rytiny řady lokalit, včetně severního Plzeňska (např. Rabštejn, Plasy, Kaceřov), které jsou cenným ikonografickým pramenem.

Zbyněk Sekal: soubor 102 plastik a objektů

V roce 2025 byl završen proces převzetí uměleckého odkazu, které znamená zcela výjimečnou akviziční událost, jež nemá v historii **Západočeské galerie v Plzni** obdoby. Paní Christine Sekal (+2023), vdova spravující rozsáhlou uměleckou pozůstalost po Zbyňku Sekalovi, který patří k nejvýznamnějším evropským tvůrcům poválečného a současného umění, rozdělila ve své poslední vůli z 2. července 2020 toto dědictví mezi několik českých a rakouských sbírkových institucí, mezi nimiž je na předním místě Západočeská galerie v Plzni, která získala 30% všech soch a objektů včetně materiálových obrazů.

Galerie uspořádala k tvorbě Zbyňka Sekala v r. 2014 jedinečnou výstavu „Zbyněk Sekal a Japonsko. Pozdrav daleké země, pozdrav daleké zemi“ (výstavní síň Masné krámy, 27. 6. – 21. 9. 2014), ve které její autorka, nejvýznamnější znalkyně a interpretky Sekalova díla, Marie Klimešová, konfrontovala vybrané ukázky Sekalovy tvorby s tradičním japonským uměním, zejména s uměleckým řemeslem, zejm.

předměty každodenního použití. V té době se ve sbírkách galerie nacházelo jen jediné dílo Zbyňka Sekala, plastika vytvořená v období před umělcovou emigrací: Otevřená hlava, 1962, inv. č. P 248. Při realizaci této výstavy vznikl mezi galerií a paní Christine Sekal kontakt, na jehož základě galerie využila příležitost vybrat a zakoupit ze Sekalovy pozůstalosti ve Vídni v r. 2018 tři díla: bronz Bez názvu (1988, inv. č. P 305) a dvě enigmatické ‚schránky‘ (Bez názvu, 1990–1992, inv. č. P 303 a Brâncuși, 2. pol. 80. let 20. st., inv. č. P 304) z tvorby 80.–90. let.

Záměrem galerie bylo zakoupit později i další, při této příležitosti již vytipovaná díla umělce. Ta se však dříve stala součástí kolekce 102 děl, která paní Christine Sekal, odkázala galerii. Západočeská galerie v Plzni se tak rázem stala s počtem 106 děl spolu s Národní galerií v Praze a Muzeem umění Olomouc institucí s nejvýznamnějším souborem děl tohoto mimořádného umělce. Mezinárodní právní záležitosti spojené s odkazem se vyřizovaly od smrti Christine Sekal v r. 2023 a byly dořešeny na počátku roku 2025. Předaný soubor je reprezentativním průřezem Sekalovou tvorbou. Jeho výjimečnost potvrdil zájem zahraničních institucí.

22 děl bylo bezprostředně po předání zapůjčeno do Sprengelova muzea v Hannoveru na výstavu uspořádanou u příležitosti 100. výročí umělcova narození (Zbyněk Sekal 100, Sprengel Museum Hannover, 17. 7. – 24. 11. 2024). Celková odhadní hodnota souboru činí 7 932 957,59 Kč, jeho tržní hodnota by byla nepochybně výrazně vyšší. V historii galerie jde o největší dar, který kdy získala. Shodou okolností tento velkorysý odkaz navázal na loňský dar 66 koláží Jiřího Koláře, které galerii věnovala společnost ČEZ ze sbírky své někdejší západočeské pobočky.

Mimořádné výstavní aktivity

Výstava „Kubismus. Sbírka Západočeské galerie v Plzni“

Hlavními výstavními projekty Západočeské galerie v Plzni byly v roce 2025 dvě mimořádně důležité výstavy. Ve spolupráci s Museem Kampa galerie představila svoji sbírku kubismu ve výstavě „Kubismus. Sbírka Západočeské galerie v Plzni“ vůbec poprvé v reprezentativním a početném zastoupení, čítajícím téměř osmdesát děl. Tato unikátní kolekce, za kterou galerie vděčí svému prvnímu řediteli, Oldřichu Kubovi, vzbudila mezi veřejností doslova senzací, což se projevilo na bezprecedentní návštěvnosti. Za dobu trvání tří měsíců (listopad 2025–leden 2026) výstavu navštívilo 30 572 lidí, což je patrně nejvíc v historii Musea.

„Josef Šíma. Mezisvěty“

Druhým projektem byla v Západočeské galerii v Plzni rozsáhlá výstava a stěžejní badatelský a publikační projekt „Josef Šíma. Mezisvěty“, Vystavená díla na výstavu Josefa Šímy byla zapůjčena ze zhruba dvou desítek významných českých veřejných i soukromých sbírek se zastoupením sbírek zahraničních (Centre national des arts plastiques, uloženo v Musée des Beaux-Arts, Reims, Staatsgalerie Stuttgart aj).

100 let Hurvínka

V roce 2025 byla zahájena příprava velkého projektu, který v roce 2026 připomene 100 let od vzniku loutky Hurvínka. V průběhu roku byl z dotace Ministerstva kultury ČR připraven edukační program Hurvínkovo BUBUBU a probíhala řada aktivit týkajících se propagace projektu.

ART TIME

V roce 2025 proběhl pilotní ročník výtvarného pobytového ateliéru Galerie Klatovy/Klenová pro dospělé s názvem Art Time. V rámci tohoto pobytu byli účastníci seznámeni s různými technikami pod vedením renomovaných výtvarníků. Akce probíhala v Centru pro podporu výtvarné kultury. Akci realizovala galerijní edukátorka Jana Lazorčíková, mezi lektory patřili výtvarníci: MgA. Zuzana Kantová, Ladislav Sýkora, MgA. Alena Anderlová, MgA. Marie Kohoutová, MgA. Petr Krátký.

„Nejasná zpráva o Keltech na severním Plzeňsku“

Vrcholem kulturních akcí Muzea a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici v roce 2025 se stala výstava „Nejasná zpráva o Keltech na severním Plzeňsku“, která prezentovala výsledky výzkumu utajované lokality s nálezy stovek keltských mincí a šperků – jednoho z nejvýznamnějších archeologických objevů posledních desetiletí. Projekt doprovodila tisková konference a rozsáhlá mediální kampaň, jež téma „keltského zlata“ uvedla do celostátního povědomí.

Za poznáním Keltů na českém západě

Přednáškový cyklus „Za poznáním Keltů na českém západě“ nahradil v roce 2025 podzimní turnus „tradičních“ přednášek „Za poznáním baroka“, a to v návaznosti na aktuálně realizovaný výzkumný archeologický projekt i na probíhající výstavu. Také tyto přednášky se konaly v přednáškovém sále plaského archivu a setkaly se s mimořádně vysokým zájmem veřejnosti. Připraveny byly archeologickým oddělení mariánskotýneckého muzea.

Program:

01. 10. - Keltové na severním Plzeňsku, přednášel Mgr. David Daneček (archeologický ústav AV ČR Praha) a Mgr. Daniel Stráník (Muzeum a galerie severního Plzeňska v M. Týnici)

22. 10. - Nálezy keltských mincí v západních Čechách, přednášel doc. PhDr. Jiří Militký, Ph.D., DrSc. (Národní muzeum)

12. 11. - Keltské náboženství, druidové a kult hlavy, přednášela PhDr. Jitka Vlčková

24. 11. - Podmokelský poklad, přednášel Mgr. Milan Metlička (Západočeské muzeum v Plzni)

19. 12. - Nová archeologická lokalita zásadního významu, přednášel Mgr. et Mgr. Zdeněk Šámal, (Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur Národního muzea v Praze) a Bc. Maxmilián Šámal. Přednáška proběhla na obecním úřadě v Holovousích.

„Co se mi líbí na místě, kde žiju“

V květnu – červnu uspořádalo Muzeum Českého lesa v Tachově výstavu „Co se mi líbí na místě, kde žiju“, na které byly prezentovány vybrané výtvarné práce dětí z výtvarné soutěže na dané téma. V rámci vernisáže byli vyhlášeni vítězové výtvarné a literární soutěže na titulní téma, jež probíhala na MŠ a ZŠ v tachovském regionu.

Aktivity k výročí konce II. světové války

„Letecká válka nad severním Plzeňskem 1939–1945“

Významným kulturním počinem Muzea a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici byl projekt k 80. výročí konce druhé světové války „Letecká válka nad severním Plzeňskem 1939–1945“. Doprovoden byl vydáním výroční turistické známky a rozšířením 3. vydáním knihy „Škoda lásky“.

Aktivity tachovského muzea k výročí konce 2. světové války

- Únor – březen – výstava „Nikdo nesmí přežít“, která představila příběhy pochodů a transportů smrti, které prošly Tachovem a Tachovskem v roce 1945.

- Květen – červen – výstava „Neviditelní nevinní ve válce“, kterou tachovské muzeum představilo problematiku nucené práce na území Třetí říše. Na základě materiálů dvou účastníků žijících po válce v Tachově (Hynek Altman a Josef Fuksa) byly představeny podmínky, ve kterých tito dva lidé pracovali a žili, a také to, že i na území bývalých Sudet byli umísťováni nuceně nasazení. Připomenuto bylo také bombardování nejen v tomto regionu v souvislostech.

Odkaz zmizelých: Židovští obyvatelé jižního Plzeňska

Významnou výstavu, která představila největší židovské komunity jižního Plzeňska a zejména pak osudy některých (ne)obyčejných lidí židovského původu, uspořádalo blovicke muzeum od 24. 10. 2024 do 05. 04. 2025 (autoři libreta, scénáře a kurátoři výstavy Mgr Michal Červenka a Mgr. Jaroslava Smetanová, Ph.D.).

V rámci výstavy se mohli návštěvníci přenést například do Dolní Lukavice, Blovic, Kasejovic, Merklína, Přeštic, Spáleného Poříčí, Stodu nebo Štěnovic. Odkaz zmizelých židovských komunit se dnes odráží zejména v dochovaných židovských hřbitovech či synagogách. Výstava si dala za cíl představit i méně viditelný kulturně společenský odkaz, který může předat mnohé i naší současné společnosti. Většina Židů z jižního Plzeňska byla během druhé světové války zavražděna v nacistických koncentračních táborech. Příběhy obyvatel židovského původu mohou přispět k zvýšení povědomí o zaniklých židovských komunitách v celé České republice. Mezi vystavenými exponáty byly předměty z muzejních i soukromých sbírek, které připomínaly konkrétní osobnosti, ale i náboženský či každodenní život. Na přípravě výstavy se podílela Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity v Plzni, Židovské muzeum v Praze, Tachovský archivnický a muzejnický spolek (TAMUS), Dům historie Přešticka, Město Kasejovice a řada soukromých subjektů. Výstava byla díky spolupráci se Spolkem

neslyšících Plzeň, p. s., tlumočena do znakového jazyka. Díky spolupráci s FDU LS ZČU byl vytvořen katalog výstavy.

K výstavě byly uspořádány doprovodné programy - přednášky, vzpomínka na blovické oběti holokaustu u příležitosti výročí posledního transportu, komentované prohlídky, edukační program nebo zapojení do Projektu Krokus.

„Odkaz zmizelých“ - Edukační program pro ZŠ a SŠ v letech 2024/2025 k výstavě Odkaz zmizelých: Židovští obyvatelé jižního Plzeňska.

Pro školní skupiny byly realizovány edukační programy zaměřené na tradiční židovské svátky, zvyky a tradice s nimi spojenými, každodennost židovských komunit a na příběhy (ne)obyčejných lidí židovského původu. V rámci doprovodného programu bylo možné navštívit některou z přednášek nebo vybraná místa paměti židovských komunit jižního Plzeňska s historikem Mgr. Michalem Červenkou, autorem výstavy.

Alternativní kulturní počiny

„Zvuky prostoru“

Výjimečnou událostí mariánskotýneckého muzea byl mezinárodní alternativní festival „Zvuky prostoru“ – dvoudenní přehlídka experimentální a intuitivní hudby, využívající jedinečnou akustiku chrámu zvěstování Panně Marii. Projekt navázal na stejnojmennou výstavu Martina Janíčka a symbolicky oživil tradici plaských symposií Hermit z 90. let. Po dva dny rezonovala prostorem kostela s dokonalou architekturou a mimořádnou akustikou experimentální hudba – od intuitivní improvizace přes meditativní vibrace až k novým dimenzím hudby a práce se zvukem. V průběhu festivalových večerů bylo odehráno devět koncertních vystoupení, na nichž se představila řada umělců z Evropy i ze zámoří.

„Hledání Santiniho tónu“

Pro Festival muzejních nocí byl připraven site-specific hudebně-výtvarný program nazvaný Hledání Santiniho tónu. Zazněly v něm šansony i umělé skladby Sboru hudby, doplněné výtvarnou performancí a video projekcí. Program vyvrcholil působivým performativním světelným vystoupením výtvarníka Petra Nikla za hudebního doprovodu Mikoláše Chadimy a dalších známých hudebníků.

Kulturní aktivity Muzea Českého lesa v Tachově při popularizaci přírody

01. 02. – „Světový den mokřadů ve Stříbře“ - vycházka od nádraží ve Stříbře- Cílem bylo nejen pozorovat ptáky v okolí Mže. Šlo především o to poznat význam mokřadů a zachovalých toků pro přírodu i člověka. Průvodce: Mgr. Martin Liška, zoolog Muzea Českého lesa v Tachově.

03. 05. – „Vítání ptačího zpěvu“ - vycházka za poznáváním ptačích hlasů. Průvodci: Mgr. Martin Liška (Muzeum Českého lesa v Tachově) a RNDr. Milena Prokopová, Ph.D. (AOPK ČR, RP Správa CHKO Český les).

20. 06. – „Vycházka za ptákem roku – konipas horský.

27. 09. – „Za rybami Hamerského potoka“ – vycházka k odchyťovému stanovišti u mostu přes Hamerský potok v osadě Karlín a zpět, která byla uspořádána ve spolupráci s českým rybářským svazem a Správou CHKO Český les. V jejím rámci proběhla mj. ukázka práce ichtyologa – monitoringu ryb pomocí elektrického agregátu. Všechny ulovené ryby byly nakonec řece vráceny zpět.

04. 10. – „Festival ptactva na Anenských rybnících“ – vycházka do polí, luk a k rybníkům v okolí Plané a Chodové Plané za poznáním a určováním zejména vodních a mokřadních ptáků v době podzimního tahu. Průvodce: Mgr. Martin Liška (Muzeum Českého lesa v Tachově).

29. 12. – „Ptáci v zimě nespí“ - setkání přátel přírody a ptactva zvláště. Krátká přednáška zoologa muzea Mgr. Martina Lišky o ochraně našich opeřených přátel na aktuální téma.

Významné mezinárodní a přeshraniční projekty

Výročí 880 let od příchodu cisterciáckých mnichů

do plaského údolí reflektovalo mariánskotýnecké muzeum v několika akcích pro veřejnost, především však spoluprací na přípravě **mezinárodní konference Plaský klášter v souvislostech**, která se v polovině září 2025 uskutečnila v Plasích.

Mezinárodní sympozium „LINORYT III.“ (30. 3. – 8. 6. 2025)

Od roku 2001 pořádá Galerie Klatovy / Klenová jako jediná instituce v České republice téměř každoročně na podzim ve vile Paula na Klenové mezinárodní sympozium linorytu. V roce 2025 proběhl již 24. ročník. Doposud se těchto sympozií zúčastnilo 150 autorů z České republiky, Slovenska, Polska, Německa, Švýcarska, Belgie, Nizozemska, Srbska, Bosny a Hercegoviny, Litvy, Anglie, USA, Austrálie a Japonska. Programové téma nebylo na sympoziu určeno, autoři mohli tvořit volně. Přesto se však mnoho výtvarníků nechalo inspirovat prostředím Klenové – jejím hradem, zámkem nebo okolní přírodou. Výstava Linoryt III. představila práce autorů, kteří se účastnili sympozií mezi lety 2019 až 2024.

Seznam vystavujících: Markéta Bábková, Ondřej Basjuk, Radka Bodzewicz, Eva Červená, Emil Drličiak, Mira Gáberová, Jaroslav Grodl, Anežka Hošková, Matěj Hrbek, Zuzana Kantová, Peter Kollár, Šárka Koudelová, Iva Krupicová, Eduardo Lara, Martin Manojlín, Jessica Mayne, Martin Mrkva, Zuzana Růžičková, Václav Sika, Hana Sommerová, Barbora Šidlová, Lukáš Tůma, Lenka Vilhelmová, Jan Vohradský, Jiří Vohradský, Jan Vytiska, Jan Zdvořák, Renata Žáková. Kurátor: Michal Lazorčík.

„BEZE SLOV / ČESKO-NĚMECKÉ KOMIKSOVÉ SYMPOZIUM (6. ROČNÍK)“

(31. 8. – 31. 10. 2025 – Sýpka Klenová)

Reprízy výstavy: 7. 11. 2025 – 12. 1. 2026 v Centru Bavaria Bohemia v Schönsee; 7. 2. 2026 – 29. 3. 2026 v Aktions- und Schauraum des Vereins Comicmuseum Erlangen e.V.

Česko-německé komiksové sympóziium na Klenové je prestižní tvůrčí setkání, které propojuje české a německé výtvarníky. Umělci zde během společného týdenního pobytu tvoří autorské komiksy na předem dané, často aktuální společenské téma. Akce klade důraz na výměnu zkušeností, bourání kulturních bariér a hledání nových forem vizuálního vyprávění. Výsledná díla jsou tradičně prezentována veřejnosti prostřednictvím výstavy a uceleného sborníku.

Zatímco pro předcházející ročníky vznikaly komiksy s českými a německými texty v bublinách, které se následně překládaly (české texty do němčiny a naopak), aby komiksům rozuměli návštěvníci jak z Česka, tak Německa, v roce 2025 byl beze slov. Komiksoví umělci tak dostali úkol vytvořit pětistránkový komiks ze současnosti, kde zachytili děj jen díky svým kreslířským schopnostem. Chtěli tímto poukázat na to, že někdy si rozumíme i beze slov a mnohdy to může být i ta nejsnadnější a nejrychlejší cesta k pochopení druhého, třeba i s ohledem na odlišnost jazyků.

Vystavující umělci: Helena Baumeister, Gregor Hinz, Max Hrstka, Martin Schütz, Kristýna Skoumalová, Tereza Šiklová, Burcu Türker, Barbora Voštinová, Moritz von Wolzogen.

Partneři projektu: Centrum Bavaria Bohemia v Schönsee, České centrum Mnichov, Aktions- und Schauraum des Vereins Comicmuseum Erlangen e. V., Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity v Plzni. Projekt se konal s finanční podporou Česko-německého fondu budoucnosti. Kurátoři výstavy: Petra Mazáčová, Václav Šlajch, Michal Lazorčík.

Mezinárodní origami setkání (18. ročník)

se konalo v Muzeu jižního Plzeňska v Blovicích ve dnech 27. – 28. 09. 2025. V jeho rámci se konaly přednášky, workshopy, výstava modelů nebo klavírní koncert. Akce se uskutečnila ve spolupráci s Českou origami společností, Česko – japonskou společností a pod záštitou Velvyslanectví Japonska v ČR.

Hlavním hostem 18. mezinárodního origami (japonské umění skládání rozličných motivů z papíru) setkání byl Saadya Sternberg, izraelský origamista, který se zaměřuje na metodu mokrého skládání origami. V posledních letech se ve své tvorbě zaměřuje na origami busty a sochařství. Pro výstavu Senbazuru: Tisíc origami jeřábů složil bustu Roberta J. Oppenheimera, tvůrce atomové bomby. V rámci setkání vedl workshopy mokrého skládání a přednášel o něm. Na setkání byli vedle občanů Izraele zastoupeni origamisté z Ukrajiny, Itálie a Mexika.

Celý rok 2025 se v blovicím muzeu nesl ve znamení zásadního autorského projektu – výstavy Mgr. Terezy Pelcrové a Mgr. Ondřeje Cibulky, Ph.D., „SENBAZURU: Tisíc origami jeřábů“, která byla připravena v součinnosti s členy České origami společnosti pod čestnou záštitou Velvyslanectví Japonska v ČR a Česko – japonské společnosti. Z tohoto výstavního projektu tematicky i obsahově čerpaly další muzejní aktivity, např.

edukační programy pro návštěvníky, školní a zájmové skupiny, přednášky pro odbornou i laickou veřejnost aj.

Nová spolupráce Západočeské galerie v Plzni s londýnským nakladatelstvím

V roce 2025 ukončila Západočeská galerie v Plzni projekt představování svých sbírek veřejnosti prostřednictvím spolupráce s londýnským nakladatelstvím Scala Arts & Heritage Publishers Ltd. Došlo nicméně k **navázání spolupráce s novým nakladatelstvím Kulturalis Ltd**, v jejímž rámci bude projekt pokračovat.

Prezentace na velvyslanectví ve Washingtonu

Jedním z hlavních bodů prezentace Západočeské galerie v Plzni v roce 2025 byla účast na kulturním programu na českém velvyslanectví ve Washingtonu ve dnech 23. 10. – 31. 12. 2025. Galerie zde představila jeden ze svých putovních projektů a badatelských aktivit – výstavu Loos and Pilsen, která vznikla u příležitosti 150. výročí narození Adolfa Loose v roce 2020 a byla prezentována v Českých centrech v Tokiu, New Yorku, Paříži, Bruselu, Vídni a dalších městech. Ve Washingtonu bylo připomenuto 155. výročí narození Adolfa Loose, přičemž souběžně s výstavou byly prezentovány také publikace věnované osobnosti Adolfa Loose či Semlerově rezidenci, stejně jako propagační a vzdělávací materiály.

Centrum Paleobiodiversity v Plzni a Rokycanech

nadále spolupracovalo na mezinárodním projektu „How precisely reconstruct diversity and ecology of understory of Carboniferous tropic forests?“ Čínské akademie věd a Nankingským Institutem geologie a paleontologie Čínské akademie věd.

Aktivity zaměřené na děti a mládež

Významnou aktivitou příspěvkových organizací jsou nabídky programů nejen pro děti a mládež. Následuje výčet aktivit jednotlivých příspěvkových organizací.

Galerie Klatovy/Klenová

Animační programy

jsou dlouhodobou a stabilní součástí vzdělávací nabídky Galerie Klatovy/Klenová. Jejich cílem je nejen prohlubovat vztah žáků k výtvarnému umění, ale také je systematicky vést k samostatnému objevování galerie a ke kultivaci vlastního názoru na současnou i historickou tvorbu. Programy podporují aktivní zapojení účastníků a kladou důraz na osobní zkušenost s uměleckým dílem.

Významná část edukační nabídky vychází z aktuálního výstavního plánu galerie a je koncipována v návaznosti na rámcové vzdělávací programy. Součástí nabídky jsou rovněž populárně naučné programy, které dětskému publiku přibližují vybraná témata hravou a interaktivní formou. Například seznámení s historií hradu probíhá prostřednictvím aktivizujících metod, práce s příběhem a smyslového poznávání.

Galerie zároveň nabízí specializované programy zaměřené na výtvarné techniky. Mezi oblíbené patří workshopy věnované grafice, během nichž si žáci mohou prakticky vyzkoušet tisk z výšky na profesionálním tiskařském lisu a seznámit se s celým procesem vzniku grafického díla.

Tvůrčí dílny,

kteří probíhají v Galerii Klatovy/Klenová, jsou určeny především skupinkám dětí, ale i mládeži a dospělým. Záměrem těchto dílen je především rozvinout vztah účastníků k současnému umění a rozvíjet jejich tvořivost. Jejich cílem je propojit vnímání a interpretaci uměleckých děl s vlastní tvorbou a otevřít galerii jako prostor nabízející inspiraci, zážitek a experiment. Kromě výtvarných dílen vztahujících se k aktuálním výstavám v klatovské Galerii U Bílého jednorožce a na zámku Klenová je možné se účastnit i kreativních dílen. Kreativní tvoření je zaměřeno na specifické techniky a je určeno pro různé věkové skupiny v závislosti na vybrané technice.

Tvůrčí dílny vedly Bc. Vlasta Hrabětová a Mgr. Jana Lazorčíková, příležitostně ve spolupráci s externím lektorem.

Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici

V rámci edukační činnosti mariánskotýneckého muzea došlo k rozšíření nabídky pro školy o **nový program „Selské bouře 1680: za rebelií po mapě“**. Ten s využitím historických map přibližuje nevolnické povstání v regionu.

Další oblíbenou aktivitou se staly **nové sady dřevěných puzzle** zobrazujících areál Mariánské Týnice ve dvou časových rovinách – v historické podobě před zřícením kopule a v jeho současném stavu. obě vyobrazení jsou pořízena ze shodného stanoviště, což umožňuje vzájemné kombinování jednotlivých dílků a podporuje vnímání proměny památky v čase.

Se zahájením hlavní turistické sezony byly dále pořízeny **dřevěné puzzle s motivem Panny Marie Týnecké, určené k oživení části expozice Galerie světců**. Tyto edukační pomůcky byly současně využity v rámci jarní oživé prohlídky s tematikou 880 let od příchodu cisterciáků do Plas, zaměřené na přiblížení každodenního života řeholníků a duchovního významu klášterní komunity pro region.

Muzeum Chodska v Domažlicích

Vzdělávací program s workshopem „Na pravěké vlně“

připravilo pro mládež Muzeum Chodska v Domažlicích. Tato akce má dvě hlavní části. První část je vedena formou přednášky s prezentací a ukázkami reálných předmětů používaných ke zpracování ovčí vlny. Zahrnuje též ukázky ovčí vlny ve všech svých fázích od ostříhání z ovce po utkanou textilii. Uvede posluchače do problematiky „Zpracování ovčí vlny v pravěku a raném středověku“. Druhá část je praktická. Účastníci vyčesávají ovčí rouno, učí se spřádat vlákno do jednonitky pomocí ručního

vřetýnka, zkouší si vyrobit dvounitku a mohou si vyzkoušet tkaní na pravěkém tkalcovském stavu.

Cyklus programů „Cestujeme časem“

Jedná se o rozsáhlé edukační programy pro školy, která jsou zaměřena na různá období pravěku. V roce 2025 byly vytvořeny 4 ucelené programy, které doplňují výuku vlastivědy či dějepisu v ZŠ nebo víceletém gymnáziu. Programy mohou být navštěvovány jednotlivě na přeskáčku, ale jsou koncipovány tak, že na sebe chronologicky navazují. Obsahují teoretickou část i tematickou praktickou část. Vše je vedeno formou diskuze, prohlídkou 3D předmětů a obrázků, hrou. Součástí propagace programů je hravou formou provedená brožura, která věcně a vtipně seznamuje zájemce z řad učitelů i dětí s obsahem programů.

Tvůrčí dílna „Kouzlo mramorování“

obsahuje interaktivní seznámení s tradiční technikou mramorování papíru, během kterého se účastníci dozvědí o jejím původu a vývoji. Součástí je i praktická část, kde si vyzkouší vytvořit vlastní mramorovaný papír s originálním vzorem (technika „vodotisku“).

Tvůrčí dílnu „Na pravěké vlně“

v domažlickém muzeu připravili zaměstnanci ve spolupráci s muzejní archeoložkou Mgr. Janou Krausovou. Dílna se skládá z interaktivního seznámení s procesem zpracování ovčí vlny v pravěku. V tvůrčí části dílny si pak mohou účastníci vyzkoušet vyčesávání ovčího rouna, předení nitě na ručním vřetýnku a tkaní na tkalcovském stavu.

Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích

Prázdninové otevřené dílny

uspořádalo blovické muzeum od 01. 07. do 26. 08. 2025. Jednalo se o kreativní dílny pro dětské návštěvníky, vhodné pro individuální zájemce i organizované skupiny. Program: Dotýkejte se, prosím! (01. 07.); Za záchranu Vilemíny (08. 07. a 05. 08.); V zámecké zahradě (15. 07. a 26. 08.); Hrajeme si s pohádkou (22. 07.); Origami (29. 07. a 12. 08.) a Zločin v salónu (19. 08.).

Západočeská galerie v Plzni

Edukační programy

V roce 2025 se v Západočeské galerii v Plzni uskutečnilo 35 teoretických programů, jež navštívilo 434 účastníků, a 147 praktických edukačních programů, jež navštívilo 3 725 účastníků. Edukační programy v celkovém počtu 182 měly celkem 4 159 návštěvníků.

V průběhu školního roku 2024/2025 se edukačních programů zúčastnila řada **ukrajinských dětí**, které se do nich zapojily v rámci inkluze na školách v Plzni i Plzeňském kraji. Na akce, určené veřejnosti (Muzejní noc, Velikonoční a Adventní dílny v Semlerově rezidenci, Mikulášská dílna s nadílkou v galerijním sklípku), přišli i rodiče s dětmi, kteří se do Plzně přistěhovali z Ukrajiny i z dalších zemí (Arménie, Uzbekistánu, Vietnamu).

V průběhu roku 2025 v Semlerově rezidenci soustavně probíhaly edukační programy pro školní skupiny. Edukace a prohlídek se zúčastnili především studenti středních a vyšších odborných škol, často i třídy 2. stupně ZŠ. Nejčastěji si pedagogové vybírali tato témata: Historie rodiny Semlerových, Cesty židovských rodin během 2. světové války a téma holocaustu, Úvod do architektury v českém a anglickém jazyce. Semlerova rezidence se stala oblíbeným cílem škol se zaměřením na architekturu, historii, cestovní ruch či sociální práci.

Vzdělávací listy ARCHy

V roce 2025 Západočeská galerie v Plzni nadále v rámci výuky používala jako edukační nástroj vzdělávací listy ARCHy. Tyto vzdělávací materiály postupně vznikaly s měsíční frekvencí v průběhu let 2023 a 2024. Jednotlivé ARCHy se liší svým obsahem a dohromady tak vytvářejí jakousi ‚učebnici‘, směřovanou tematicky k Semlerově rezidenci. Zahrnují též informace spojené s dalšími památkami Plzně, které jsou pro architekturu významné: obecný úvod, tvorbu Adolfa Loose, Heinricha Kulky, stavbu katedrály sv. Bartoloměje, rodinu Oskara Semlera. Sbírku ARCHů mají návštěvníci možnost zakoupit na pokladně infocentra. Od uvedení ARCHů do života jsme se setkali s jejich velmi kladným hodnocením, a to z řad laické i odborné veřejnosti.

V závěru roku 2025 zahájila Západočeská galerie v Plzni další projekt stejného charakteru, který se věnuje městské čtvrti Bezovka. Zde se nachází mnoho zajímavých vil, jejichž příběhy si budou moci návštěvníci z řad veřejnosti i škol, přečíst každé dva měsíce v následujícím roce.

Zájmový kroužek

V září 2025 byl zahájen 2. ročník zájmového kroužku pro děti od 6 do 15 let. Tentokrát se přihlásilo 9 dětí. Náplň kroužku se zaměřuje na rozličné výtvarné techniky, kresbu podle modelu, charakter design, komiks, základy dějin umění, krajinomalbu, grafický design, fotografii.

Západočeské muzeum v Plzni

Spolupráce ZČM se školami v rámci povinné praxe žáků:

Projednání, realizace a administrativní a logistické zabezpečení povinné souvislé praxe žáků Střední odborné školy obchodu, užitého umění a designu, Plzeň, Nerudova ul. 33 v ZČM v jarním a podzimním termínu:

9. – 20. 6. 2025 zabezpečilo ZČM praxi pro 9 žáků z ekonomických studijních oborů

1. – 26. 9. 2025 zabezpečilo ZČM praxi pro 6 žákyň ze studijního oboru ekonomika a podnikání

Vedení praxe:

1. – 26. září 2025 Petr Procházka obor multimediální tvorba.

Žák Petr Procházka pracoval během své měsíční povinné praxe na úkolu Pozvánka do ZČM pro mladé publikum formou komiksu. Pro zpracování projektu bylo třeba seznámit se s muzeem, jeho budovou a expozicemi. Výstupem řešení projektu je elektronická verze zajímavého propagačního materiálu ZČM.

Cyklus: Rukodělné dílny a workshopy

Národopisné muzeum Plzeňska v roce 2025 uspořádalo cyklus „Rukodělné dílny“ pro různé věkové a sociální kategorie účastníků.

Cyklus: Rukodělné dílny pro začátečníky

Přehled:

23. 01. – Základy kovářského řemesla, lektor: Tomáš Sýkora

30. 01. – Základy zpracování ovčí vlny, lektorka: Michaela Oliberiusová

13. 02. – Základy zpracování ovčí vlny, lektorka: Michaela Oliberiusová

20. 02. – Základy kovářského řemesla, lektor: Tomáš Sýkora

27. 02. - Základy práce s voskem a parafínem, lektor: Michal Chmelenský

13. 03. – Zdobení kraslic jezerní sítinou, lektorka: Adéla Šmausová

18. 03. – Frivolitková krajka, lektorka: Helena Šrámková

27. 03. – Základy práce s voskem a parafínem, lektorka: Michal Chmelenský

01. 04. – Zdobení kraslic technikou vyškrabávání, lektorka: Marie Klečatská

10. 04. – Tradiční zdobení velikonočních kraslic, lektorka: Jana Slámová

24. 04. – Základy zpracování ovčí vlny, lektorka: Michaela Oliberiusová

22. 05. – Dekorativní využití rybích šupin, lektorka: Adéla Šmausová

05. a 19. 06. – Základy keramické techniky, lektor: Tomáš Bernhardt

11. 09. – Základní tkalcovské techniky, lektorka: Michaela Oliberiusová

03. 10. - Štípání smrk. šindele a výroba břidlicových šablon, lektor: Michal Chmelenský

21. 10. – Úvod do paličkování, lektorka: Marie Mušková

06. 11. – Základy kovářského řemesla, lektor: Tomáš Sýkora

13. 11. – Základy plného a dírkového vyšívání, lektor: Marcela Mašková

04. 12. - Dekorativní využití rybích šupin, lektorka: Adéla Šmausová

09. 12. - Frivolitková krajka, lektorka: Helena Šrámková

Cyklus: Rukodělné dílny pro děti

03. 07. – Základy tkání, lektorka: Michaela Oliberiusová

10. 07. – Zpracování ovčí vlny, lektorka: Michaela Oliberiusová

21. 08. – Základy tkání, lektorka: Michaela Oliberiusová

28. 08. – Zpracování ovčí vlny, lektorka: Michaela Oliberiusová

Cyklus: Rukodělné dílny pro školní skupiny

➤ 7. 1., 14. 1., 21. 1., 28. 1., 4. 2., 11. 2., 18. 2., 11. 3., 18. 3., 25. 3. 2025 (8:30–11:45) – celkem 600 žáků, lektori: Adéla Šmausová, Michaela Oliberiusová, Jana Slámová, Michal Chmelenský, A. Potůčková, Marie Mušková

➤ 9. 9., 16. 9., 23. 9., 30. 9., 14. 10., 21. 10., 4. 11., 11. 11., 18. 11., 25. 11. 2025 (9:00–10:30) celkem 300 žáků, lektori: Adéla Šmausová, Michaela Oliberiusová, Jana Slámová, Michal Chmelenský, Alena Potůčková, Marie Mušková

Další tematické rukodělné dílny a uspořádané kurzy

15. – 16. 4. - Velikonoční jarmark v Národopisném muzeu Plzeňska

26. 04. - Kurz podmalby na skle s Jiřím Honissem

18. 05. - Kurz podmalby na skle s Jiřím Honissem

21. 09. - Kurz podmalby na skle s Jiřím Honissem

20. 11. - Přádsky v Národopisném muzeu Plzeňska

16.–17. 12. - Adventní dílny v Národopisném muzeu Plzeňska

Cyklus: Workshopy s Mistry tradiční rukodělné výroby Plzeňského kraje

22. 03. – Dana Soukupová: tradiční drátenictví

12. 04. – Zdeněk Píkal: tradiční pletení z vrbového proutí

17. 05. – Výroba lidových hudebních nástrojů s Ing. Jaromírem Konradym

31. 05. – Tradiční pletení z vrbového proutí s Františkem Vodičkou

19. 07. – Martin Volf: zhotovování kolovečské keramiky

20. 09. – Jiří Wallner (tradiční kovářství)

Muzeum loutek

v roce 2025 nabízelo tradiční permanentní výukové programy: Příběh na niti a Lazebnický dvorek; Špion u Broučků; Loutkářská dílna profesora Skupy a Klíče od muzea.

Dále připravilo výtvarné programy pro skupiny i individuální návštěvníky: Rok draků, Pop-up loutkové divadlo a 3D omalovánky a Merlin a draci.

Zimní výtvarně dramatický program Kameňáčka z pytlíku byl nabízen v zimním období od ledna do března 2025 a poté opět od prosince 2025. Program je speciální svou dramatickou složkou, která zahrnuje interaktivní divadelní představení prováděné lektory a výrobu papírového maňáska.

Nabídka muzejního pedagoga Západočeského muzea v Plzni

Stálé vzdělávací programy pro školy

Vzdělávací programy v expozici Pohledy do minulosti Plzeňského kraje – Archeologie. Programy jsou zaměřeny na období pravěku s důrazem na Plzeňský region.

Cesta do pravěku Plzeňského kraje

Program je určen pro 1. a 2. stupeň ZŠ, víceletá gymnázia a střední školy. V případě zájmu jej lze upravit pro žáky se SVP, děti z MŠ nebo studenty pomaturitních studií.

Vzdělávací obsah programu vychází z RVP – vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět (Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas), Člověk a společnost (Výchova k občanství, Dějepis), Umění a kultura (Výtvarná výchova).

Počet žáků: 83 skupin/1700 žáků

Pravěká fashion show

Program svým obsahem čerpá ze vzdělávacího programu Pravěké šperky – krása, magie, moc původně připraveného k výstavě Ozdoby dávné doby (01 – 06 2021). Je určený pro 1. a 2. stupeň ZŠ, víceletá gymnázia a střední školy. V případě zájmu jej lze upravit pro žáky se SVP, děti z MŠ nebo studenty pomaturitních studií.

Vzdělávací obsah programů vychází z RVP – vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět (Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas), Člověk a společnost (Výchova k občanství, Dějepis), Umění a kultura (Výtvarná výchova).

Počet žáků: 2 skupiny/32 žáků.

Epidemie–pandemie–archeologie

Program, který se zaměřuje na období od pravěku po novověk s důrazem na Plzeňský region, se skládá ze tří samostatných částí, z nich každá probíhá v jiné budově Západočeského muzea v Plzni (Hlavní budova, Muzeum církevního umění a Muzeum loutek). Je určen pro 1. a 2. stupeň ZŠ, víceletá gymnázia a střední školy. V případě zájmu jej lze upravit pro žáky se SVP, děti z MŠ nebo studenty pomaturitních studií.

Vzdělávací obsah programu vychází z RVP – vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět (Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas), Člověk a společnost (Výchova k občanství, Dějepis), Umění a kultura (Výtvarná výchova).

Počet žáků: 10 skupin/181 žáků

Příměstské letní tábory

Stejně jako v předchozích letech připravila **Galerie Klatovy/Klenová** i v roce 2025 pro děti v průběhu letních prázdnin dva samostatné běhy příměstských táborů. Tyto tábory jsou určeny dětem ve věku od 7 do 14 let a probíhají v jedinečném prostředí areálu hradu Klenová, kde galerie dlouhodobě působí. Program příměstského tábora je zaměřen na rozvoj kreativity, výtvarných dovedností a vizuálního myšlení. Děti se v jeho průběhu seznamují s různými výtvarnými technikami, mimo jiné s grafickými postupy, malbou na plátno a dalšími tvůrčími činnostmi inspirovanými aktuálními výstavami.

Zázemím tábora byla i v roce 2025 budova Centra pro výtvarnou kulturu. Součástí programu byly rovněž komentované návštěvy výstavních prostor a historických interiérů areálu Klenová, které dětem umožnily přímý kontakt s uměleckými díly i s kulturním dědictvím místa.

Na Klenové děti strávily celkem čtyři dny. Závěrečný den tábora byl věnován přípravě a prezentaci vlastních výtvarných prací. Ty byly představeny rodičům a dalším

návštěvníkům formou malé závěrečné „vernisáže“, která symbolicky uzavřela celý tvůrčí týden. Tábora se zúčastnilo 36 dětí.

V červenci 2025 proběhl v **Semlerově rezidenci v Západočeské galerii v Plzni** příměstský tábor s názvem „Napněte plachty“, který přilákal 23 účastníků. Tábor byl tentokrát pojat jako zámořská plavba, kdy se děti vžily do rolí objevitelů. Děti tak měly šanci dozvědět se mnoho nového hravou formou. Zároveň si během týdne vyzkoušely řadu tradičních i netradičních výtvarných technik, vytvořily si představu vlastního objeveného ostrova, zaspoutovaly si, a dokonce navštívily ZOO v Plasích, zúčastnily se setkání s opravdovým námořníkem a tvořily v rámci galerijních animací na obou aktuálně probíhajících výstavách v Masných krámech a výstavní síni „13“.

Ve spolupráci se Střediskem volného času Radovánek se uskutečnilo několik prázdninových aktivit pro příměstské tábory i galerijní animace k aktuálním výstavám.

1. 7. – 31. 8. 2025 byl k dispozici pro zájemce celodenní program **Západočeského muzea v Plzni** (nejen) pro příměstské tábory pod názvem „Klíče od muzea“ – lektorka Mgr. Jana Kaasová.

Spolupráce s vysokými školami

Galerie Klatovy/Klenová: Výstava „DOKTORANDI / SUTNARKA / 2025“ (1. 6. – 15. 6. 2025, sýpka Klenová)

Vystavující autoři: Markéta Kalivodová, Lukáš Kellner, Eva Šindelářová, Andrea Uhliarová, Kristina Zejkanová.

Výstava přinesla tvorbu mladých umělců studujících na Sutnarce, neboli Fakultě designu a umění Ladislava Sutnara ve specifickém interdisciplinárním doktorském studiu „Mezioborový výzkum prostřednictvím vizuální umělecké tvorby.“ Výzkumná témata doktorandů byla velmi odlišná stejně jako speciální ateliéry Sutnarky, které absolvovali a kde nyní většina z nich působí v roli pedagogů – odborných asistentek. Markéta Kalivodová v ateliéru Keramický design, Eva Šindelářová v ateliéru Nová média, Andrea Uhliarová v ateliéru Malba. Lukáš Kellner je vedoucím studia Multilab a Kristina Zejkalová je absolventkou specializace Design nábytku a interiéru. Na výstavě se proto setkáme s pestrou paletou výrazových prostředků od keramiky a malby až po nová média a performance, která proběhla v rámci vernisáže.

Kurátoři výstavy: Josef Mištera a Jiří Machalický.

Galerie Klatovy/Klenová: „SOCHY V ULICÍCH“ - Festival současného umění ve veřejném prostoru města Klatovy.

(11. 5. – 31. 10. 2025 – Město Klatovy)

Vystavující autoři: Milan Cais, Hugo Demartini, Miloslav Fekar, Jan Kadlec, Marius Kotrba, Štěpán Málek, Vojtěch Míča, Tomáš Polcar, Lukáš Rittstein, Jan Turner. V rámci dalšího pokračování oblíbeného projektu byly představeny práce vybraných absolventů Akademie výtvarných umění v Praze, kteří během svých studií nebo během

svého profesního působení prošli sochařskou školou vedenou v letech 1990 – 1995 prof. Hugem Demartinim (1931 – 2010).

Vyjádření prostřednictvím forem hmoty a jejich vzájemných vztahů bylo v té době a zejména v tomto konkrétním ateliéru různorodým spektrem osobností invenčně reflektováno a také často živě přesahováno. Čtvrtý ročník festivalu tak opět komunikoval nový pohled na tematiku umělecké práce s veřejným prostorem a navázal na dlouhodobý záměr organizátorů seznamovat veřejnost s dílem významných českých autorů a pedagogů. Součástí přehlídky byla také výstava s názvem COPY Jana Kadlece v interiéru klatovského kostela sv. Vavřince, která byla zahájena v polovině března. Kurátoři výstavy: Zuzana Kantová a Petr Krátký.

Spolupráce Muzea jižního Plzeňska v Blovicích se ZČU

Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích je členem Rady partnerů Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni. Úžeji spolupracuje od roku 2015 s Katedrou filozofie Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni. V akademickém roce 2024/2025 a **2025/2026 zajišťovalo muzeum praktickou část výuky v předmětu Praxe regionální kulturní aktivity studijního oboru Evropská kulturní studia a Péče o kulturní dědictví studijního oboru Humanitní studia**. V rámci praxe se studenti seznámili s odbornými činnostmi muzea v návaznosti na platnou legislativu. Metodické vedení praktické výuky zajišťovali PhDr. Radka Křížková Červená, Mgr. Jaroslava Smetanová, Ph.D., Mgr. Tereza Pelcrová a Mgr. Michal Červenka.

V roce 2025 se rozvinula dále **spolupráce s Fakultou strojní** Západočeské univerzity v Plzni, a to prostřednictvím poskytnutím vhodného tématu a souvisejícího odborného zhodnocení spravovaného kulturního dědictví – sbírkových předmětů pro absolventské práce technického charakteru.

V akademickém roce 2021/2022 zahájila v prostorách blovického muzea činnost **pobočka Univerzity třetího věku**, a to předmětem „Archeologie a historie jižního Plzeňska“. Muzeum se zařadilo mezi patnáct institucí poskytujících lidem v seniorském věku a případně též v plném invalidním důchodu tuto možnost dalšího vzdělávání.

Aktivity pro tělesně postižené návštěvníky

Nejen zřizovatelský odbor, ale i příspěvkové organizace Plzeňského kraje v oblasti kultury v jeho gesci **věnují zvýšenou pozornost osobám se zdravotním postižením**. Důsledně vycházejí z platného **Krajského plánu vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením**. V roce 2025 došlo k rozšíření nabízených aktivit.

Příspěvkové organizace na svých stránkách poskytují **informace zdravotně postiženým spoluobčanům včetně informací o sníženém či volném vstupu osob s průkazkou ZTP/P**. Informace jsou zveřejněny buď na hlavní stránce, nebo v informacích pro návštěvníky.

Aktivity jednotlivých příspěvkových organizací:

Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici

Přístup do muzea i do jednotlivých expozic je zajištěn bezbariérově. V objektu proboštství je instalována hydraulická plošina pro bezbariérový vstup do prvního patra, využívaná jak návštěvníky expozic, tak účastníky koncertů a dalších muzejních akcí. ze sociálního hlediska je nízkoprahovost přístupnosti muzea zajištěna sníženým vstupným pro osoby se zdravotním postižením (držitelé průkazu zTP) a bezplatným vstupem pro jejich doprovod (zTP/P). zcela zdarma je pak možné areál navštívit každý první pátek v měsíci, stejně jako při mnoha akcích pořádaných muzeem (vernisaže, noc kostelů, bohoslužby atd.).

Muzeum připravilo speciální programy individuálně upravené pro osoby se zdravotním znevýhodněním. Obsahem vychází z edukačních programů pro školy. V roce 2025 byl pro skupiny osob vyžadujících individuální péči realizován program Muzeem všemi smysly pro skupiny osob se zrakovým postižením, s mentálním postižením a různým zdravotním nebo sociálním znevýhodněním:

27. 05.: TyfloCentrum Plzeň o.p.s.

08. 07.: Sdružení občanů EXoDUS

06. 09.: DSP Kralovice

15. 10.: Sdružení občanů EXoDUS

23. 10.: SŠ a ZŠ Jesenice

Prohlídková muzejní trasa „Muzeem všemi smysly“ byla vytvořena s podporou dotačního programu Ministerstva kultury v letech 2023–2024. Jedná se o soubor exponátů a s nimi souvisejících aktivit zaměřených na různé stránky smyslového vnímání – hmat, čich, zrak a sluch.

V roce 2025 byl program doplněn o haptický model Mariánské Týnice. nové interaktivní prvky jsou k dispozici pro muzejní edukaci i pro běžné návštěvníky, nicméně většina z těchto exponátů jak haptických, tak akustických nebo čichových, je dobře využitelná rovněž pro návštěvníky (nejen dětské) se zdravotním hendikepem smyslového vnímání. zejména nevidomým a slabozrakým zprostředkovává z návštěvy muzea intenzivní smyslový zážitek.

Umístění modelu k expozici Baroko a jeho svět, zaměřené především na architekturu a na osobnost J. B. Santiniho-Aichela, zajistilo ještě větší zatraktivnění této části muzejní prezentace a skvěle doplnilo stávající nabídku edukačních programů „Santini“ a „Mariánská Týnice: Cesta staletími“.

Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích

V průběhu roku 2025 Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích nadále rozšiřovalo služby poskytované návštěvníkům s omezenou schopností pohybu a orientace, a to ve spolupráci se Svazem neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, z. s., Spolkem neslyšících Plzeň, p. s., a Tyflocentrem Plzeň, o. p. s. Např. byl doplněn průvodcovský systém využívající videozáznam tlumočení do českého znakového jazyka pro neslyšící

a nedoslýchavé o upgrade pro autorskou výstavu Mgr. Michala Červenky „Karel Knížák – učitel, hudebník a malíř – krajinář“. Veškeré kroky v této oblasti nadále směřují k naplnění záměru kompletní dostupnosti památkově chráněného areálu zámku Hradiště.

Prohlídkové okruhy zámku Hradiště spolu s programovou skladbou akcí přilákaly v roce 2025 do areálu spravovaného Muzeem jižního Plzeňska v Blovicích celkem 17 783 návštěvníků, což je nejlepší výsledek návštěvnosti v historii blovického muzea. Návštěvnického rekordu bylo v roce 2025 dosaženo navzdory skutečnosti, že trvala dlouhodobá uzavírka dolní části zámeckého areálu Hradiště, neboť půdní povrch v ploše zámeckého parku zůstával i nadále silně zvodnělý a hrozilo reálné riziko selhání stromů vývratem při zvýšené větrné zátěži a v některých partiích parku i samovolným vývratem v závislosti na náklonu stromů.

Dotýkejte se, prosím!

Během speciální prohlídky si návštěvníci mohou v blovickém muzeu vyzkoušet, jaké to je vnímat své okolí pouze hmatem. Ověří si citlivost svých prstů a seznámí se s tradičními regionálními řemeslnými výrobky. Do haptického doprovodného programu je rovněž zařazena expozice děl prof. Milana Knížáka. Nechybí haptické společenské hry a různé pomůcky potřebné v každodenním životě. Cílem programu je procvičit si další smysly, kterými můžeme poznávat své okolí, seznámit se se světem nevidomých a slabozrakých a také dozvědět se, jak s nevidomými komunikovat, jak pomoci a kdy naopak nepomáhat. Projekt byl opakovaně finančně podpořen z dotace MK ČR.

Edukační program pro MŠ, ZŠ a SŠ v roce 2025 k III. prohlídkovému okruhu Dotkněte se středověku

Program, který obsahově navazuje na Archeologickou dílnu, byl poprvé realizován v roce 2023. Aktivizace návštěvníků byla rozdělena na dvě části. Nejprve byl účastníkům poutavou formou představen úvodní teoretický rámec, na nějž navazovaly praktické činnosti.

Dotyky s replikami historických artefaktů již umožnily a dále umožňují přiblížit návštěvníkům život jak na středověké tvrzi, tak v jejím zázemí. Repliky středověkých artefaktů doplnily repliky artefaktů pravěkých předmětů, se kterými muzeum již aktivně pracuje, a rozšířily naši možnost představit návštěvníkům další historické období moderní přitažlivou formou. Haptické tabule s textem a velkoformátové obrazy ukazují středověkou společnost z jiného úhlu. Časově a fyzicky náročná práce s drtidlem obilí umožní především dětem lépe porozumět životu v minulosti a pochopit středověk jako dobu, kdy se nejen válčilo a „tvořily se velké dějiny“, ale i jako dobu, kdy snaha o každodenní obživu byla těžká a náročná. Projekt respektuje specifické potřeby návštěvníků s omezenou schopností pohybu a orientace. Autorem projektu je Mgr. Jiří Bouda, autorkou obrazů s výjev z každodenního života středověké společnosti je Denisa Strnadová, autorkou grafického vizuálu Alžběta Huclová a hmatové tabule vytvořila Jana Tycová. Projekt byl realizován s finanční podporou MK ČR.

Západočeská galerie v Plzni

Pro speciální skupinu zrakově postižených klientů z Tyflocentra Plzeň byla připravena haptická dílna využitím vhodných exponátů ze sbírek galerie.

Centrum baroka v Muzeu a galerii severního Plzeňska v Mariánské Týnici

V důsledku úpravy organizační struktury muzea platné od 2. 1. 2023 byl dosavadní název oddělení „Centrum baroka“ změněn na „oddělení historické – Centrum baroka“, přičemž tento organizační útvar v sobě zahrnuje úsek Centrum baroka a úsek vědy a výzkumu. Vedoucí oddělení byla do 30. 9. 2023 PhDr. Irena Bukačová, od 1. 10. 2023 je vedoucím Mgr. et Mgr. Pavel Beneš.

Činnost Centra baroka v Mariánské Týnici

- odborná a populárně naučná prezentace barokního uměleckého a kulturního dědictví
- ediční a publikační činnost, zpracování pramenů, rešerše
- příprava tematických výstav a prezentací
- zajištění akcí k prezentaci baroka (Letní barokní festival, přednáškový cyklus Za poznáním baroka ad., prezentace Mariánské Týnice pro odbornou veřejnost atd.)
- účast v mezinárodním projektu CISTERSCaPES
- spolupráce s nadačním fondem Mariánská Týnice a spolky (Putování za Santinim, Stará plaská cesta, Husova cesta, Ulteia)
- obsah a správa digitálního úložiště „Centrum baroka“

V roce 2025 činnost Centra baroka pokračovala v kontinuální agendě, navazovala zpracováním původních programů a postupovala v součinnosti s muzejními úkoly včetně přípravy publikací a speciálních akcí, zároveň se věnovala novým tématům. Stěžejním odborným zájmem je interpretace významu ochrany, obrany a rehabilitace plaské klášterní krajiny (viz Výroční zpráva za rok 2024). Díky mezinárodnímu projektu CISTERSCAPES se daří téma krajiny prezentovat na nadnárodní platformě. Prostřednictvím ocenění EHL se pak otevírají možnosti širší spolupráce v rámci zapojených klášterních krajin v Čechách (Velehrad, Vyšší Brod, Žďár n. Sázavou), v roce 2025 tak konkrétně s projektem EHL.cz.

Centrum baroka dále reprízovalo putovní výstavu „Apologie cisterciácké krajiny aneb obrana plaské krajiny, jak ji známe“ vyjadřující zásadní hodnoty krajiny a apel proti plánované výstavbě větrných elektráren v této lokalitě.

Přednášky a workshopy představily širší veřejnosti význam a historii klášterní krajiny.

V návaznosti na přípravu zvonohry do východního ambitu započal výzkumný projekt „Zvony severního Plzeňska“, ve kterém se mariánskotýnecké muzeum ve spolupráci se zvoníky zaměřuje na zmapování zvonového fondu regionu a kampanologických památek. V roce 2025 vznikla panelová putovní výstava, která představuje průřez

historií konkrétních zvonů a dílen, které na severním Plzeňsku působily či sem dodávaly své zvony.

Putování cisterciáckou krajinou anebo konvoj za poznáním plaské krajiny byla uskutečněna v návaznosti na úspěšný formát exkurzí pro veřejnost. První putování se zaměřilo na drobné památky, kostely v Žebnici a oboře, dvůr Býkov, Hromnické jezírko (10. května 2025). Druhé proběhlo s doprovodnou komentovanou prohlídkou výstavy Svět zvonů severního Plzeňska a dvorů Hubenov a Kalec (14. června 2025).

Za poznáním baroka

VIII. ročník tematických přednášek se ve svém jarním cyklu věnoval tématům z oblasti barokního umění, kultury a každodennosti a navázal tak na předchozí ročníky.

Přednáškový cyklus byl připraven v rámci činnosti Centra baroka Muzea a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici, přednášky se konaly z důvodu lepší dostupnosti již tradičně v přednáškovém sále Státního okresního archivu Plzeň-sever se sídlem v Plasích.

Program:

28. 04. - Žánrové náměty tance na bálech a na jevištích raného novověku, přednášela prof. Mgr. Helena Kazárová, Ph.D. (Hudební a taneční fakulta AMU, Ústav taneční vědy, Praha)

05. 05. - Ikonografie Panny Marie Svatohorské – fenomén zalánská madona, přednášel Mgr. Rudolf Šimek (Podbrdské muzeum, Rožmitál pod Třemšínem)

19. 05. - Baroko v zahradním umění IV. aneb barokní oranžerie a jejich rostliny, přednášela Ing. Lenka Křesadlová, Ph.D. (Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Kroměříži, Metodické centrum zahradní kultury)

26. 05. - Mojmír Horyna a umění baroka (věnováno nedožitému jubileu předního českého historika umění), přednášel prof. Ing. PhDr. Jan Royt, Ph.D., DrSc. (Ústav pro dějiny umění FF UK, Ústav dějin křesťanského umění KTF UK, Praha)

U příležitosti významného životního jubilea emeritní ředitelky muzea PhDr. Ireny Bukačové byl redakčně zpracován sborník Pod ochranou Panny Marie Týnecké, jehož nakladatelem byl Nadační fond Mariánská Týnice (revizor P. Beneš, členka správní rady I. Bukačová), který využil žádost v programu Podpory literární tvorby a publikační činnosti 2025 od Plzeňského kraje (redakční spolupráce P. Beneš).

Pro velký zájem veřejnosti byla mariánskotýneckým muzeem zopakována série komentovaných exkurzí Centra baroka, tentokrát na téma plaská klášterní krajina. Putování cisterciáckou krajinou aneb konvoj za poznáním plaské krajiny nabídlo možnost navštívit nejen Mariánskou Týnici – duchovní střed plaské krajiny, nebo hospodářské dvory, které navazovaly na tradici středověkých grangií, ale také drobnější stavby, sochy či křížky, které jsou němými svědky historie regionu.

Pouť po Staré plaské cestě v duchu baroka s již tradičním hudebním doprovodem skupiny Ritornello a duchovním slovem P. Eckelbauera, OMI, která vedla po trase

Staré poutní cestě z Plas již po obnoveném úseku mezi lokalitou U sv. Jána a dvorem Sechutice do Mariánské Týnice, měla mezi návštěvníky velký ohlas. V předvečer poutní bohoslužby v Mariánské Týnici tak dne 6. 9. 2025 propojila duchovní tradici s intenzivním prožitkem krajiny.

Letní barokní festival

se opět konal na různých místech Plzeňského kraje.

Barokní podvečer v Mariánské Týnici

se konal 7. 6. 2025. Byl věnován tématu historických zvonů severního Plzeňska v kontextu zvonařských dílen a novodobých obnov. Zahrnoval mj. zkrácenou verzi divadelní hry Arnolda Engela „Kateřina, dcera krále Costa, panenská mučednice alexandrijská“ z roku 1656 v provedení divadelního souboru Lauriger. Koncert barokní zámecké a klášterní hudby v podání souboru Societas Literatorum uvedl skladby mistrů z okruhu Mariánské Týnice- Alberika Mazáka, Josefa Antonína Plánického či Mauritia Vogta. Slavnostní zahájení výstavy Svět zvonů severního Plzeňska, která představila významné kampanologické památky včetně barokních, bylo třetím bodem programu spolu s následnou komentovanou prohlídkou výstavy.

„Barokní radosti“

V pátek 11. 7. uspořádalo Muzeum Českého lesa v Tachově od 16:00 do 22: 00 tradiční barokní slavnost. Na zahradě muzea byl k dispozici mechanický rukotoč, v muzeu tvořivé dílny, zkušebna barokních kostýmů pro děti. Od 16.30 hod. byla na programu loutková pohádka Drak a Moucha Bzzt (Divadlo loutek Karlovy Vary), opakovaně kostýmovaná Vystoupení fríských koní, výklad u varhan v podání Floriana Löwa pro děti i dospělé. Od 20:00 proběhl v kostele varhanní koncert v podání varhaníka Floriana Schustera, jenž působí v Oberviechtachu a Regensburgu. Od 22:00 hodin se konal v zahradě jedinečný barokní ohňostroj. Zpoplatněna byla pohádka (20 Kč) a varhanní koncert (40 Kč). Prohlídky expozic, výstav a vstup zdarma. Po dobu konání bylo k dispozici občerstvení.

„Stopy baroka“,

což je tradiční akce blovického muzea v rámci Letního barokního festivalu, se konaly 13. 9. 2025 na zámku Hradiště, mj. ve spolupráci se Spolkem neslyšících Plzeň, p. s. (tlumočení do českého a ukrajinského znakového jazyka) a ZUŠ Blovice. Program: ukázky sokolnictví (Sokolnictví Šporer); koncert žáků ZUŠ Blovice; večerní barokní koncert Viaggio musicale: Za hudebními skvosty napříč Evropou (Barbora Plachá – harfa, Eva Hartová – soprán, Jiří Sycha – housle); komentované kostýmované prohlídky výstavy Senbazuru: Tisíc origami jeřábů a zámeckého sklepení; samoobslužný program v parku Stopujeme baroko; kavárna na nádvoří. Program pro děti spočíval v přípravě výtvarné dílny nebo plstění a spřádání vlny: Celý program, v jehož rámci nechyběla barokní hostina, zakončil barokní ohňostroj.

Muzeum církevního umění plzeňské diecéze

se již druhým rokem zapojilo do hojně navštěvovaného festivalu BLIK BLIK, který probíhal ve dnech – 21. 3. a 22. 3. 2025. Na rajském dvoře byla připravena světelná instalace „Enérgeia“. Autory instalace byli japonští umělci Yuki Anai a Hideaki Takahashi. V letním refektáři byla připravena instalace „Nemo Observatorium“ od belgického umělce Lawrence Malstafa, ve které návštěvníci mohli zažít fantastický vír. V obou dnech mohli zájemci zavítat do Diecézního muzea také mimo festival, jelikož byl připraven krátkodobý prohlídkový okruh „Nemo Observatorium“ a expozice „Po stopách víry františkánským klášteřem“.

Edukační činnost Diecézního muzea v roce 2025 nabídla mnoho zajímavých programů, workshopů a projektů. Základní edukační program „Františkánský klášter – složte si příběh města Plzně“ absolvovalo přes 900 žáků a studentů. Edukační program „Kde je zakopán pes“, který je koncipován jako pátrací hra, si mohli kromě školních skupin vyzkoušet i běžní návštěvníci.

K dispozici byly také doplňkové edukační programy „Pexeso se světci“ a „Omalovánky se světci“. V prosinci proběhla akce „Adventní čas v klášteře“, jehož součástí byly adventní dílny, kde si návštěvníci mohli vyrobit různé ozdoby.

Prostory kláštera byly dále součástí programu muzejní pedagožky hlavní budovy ZČM s názvem: „Epidemie–pandemie–archeologie“.

Ve spolupráci s Krajským centrem vzdělávání v Plzni proběhla pro učitele přednáška Ing. arch. Jana Soukupa a následná komentovaná prohlídka Mgr. Luďka Krčmáře, která se věnovala prostorům a expozici františkánského kláštera.

V rámci spolupráce Západočeského muzea v Plzni a Střední odborné školy obchodu, užitého umění a designu proběhla v Diecézním muzeu odborná praxe studentů oboru cestovní ruch. Probíhala zde také praxe studentky Západočeské univerzity v Plzni.

Archeologické léto

Již po několikáté uspořádala dvě muzea pro popularizaci archeologie akci „Archeologické léto“.

Muzejní archeolog **Muzea a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici** se podílel na zajištění akce „Archeologické léto 2025“, která je tradičně organizována Archeologickým ústavem AV ČR. Prezentace v terénu realizované v rámci programu této akce se opět setkaly s velkým zájmem veřejnosti. Byla připravena jedna prezentovaná lokalita: Podzemní velitelství z období studené války Ondřejov. Na průvodcovském zajištění prohlídek v podzemním velitelském stanovišti se zásadní měrou podílela Ladislava Hrabovská, autorka publikace „Stále tajné aneb jak jsem sloužil v Mladoticích.“ Vzhledem ke kapacitním možnostem lokality byly v termínu uskutečněny 3 prohlídky pro objednané menší skupiny o max. 15 účastnících.

„Archeologie pro děti“

byl edukační program **mariánskotýneckého muzea**, který byl pořádán ve třech termínech.

Také v roce 2025 **připravilo Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích** v červenci a srpnu **„Archeologické léto“** - sérii komentovaných procházek s archeologem Mgr. Martinem Loukotou a historikem Mgr. Michalem Červenkou po významných archeologických lokalitách jižního Plzeňska. Akce byla koordinována s Archeologickými ústavu AV ČR v Praze a Brně. Program procházek: Válečná krajina Holýšovska (24. 07.); Krchleby: pravěké hradiště Holubí hlava a pozůstatky středověkého hradu Lacembok (31. 07.) a Velká skála u Bzí (07. 08.).

Aktivity Studijní a vědecké knihovny v Plzni

Statistické údaje:

Stav knihovního fondu k 31. 12. 2025: 2 075 702 jednotek

Přírůstek knihovního fondu: 12 923 jednotek

Úbytek knihovního fondu: 4 730 jednotek.

Plánovaný přírůstek knihovního fondu byl splněn na 86,2 %, celkem bylo do fondu zapsáno 12 923 dokumentů. Z toho 730 povinných výtisků monografií a 22 povinných výtisků dalších dokumentů, periodika vyjímaje.

V rámci **projektu Česká knihovna 2025** obdržela knihovna do fondu k 31. 12. 2025 celkem 30 titulů. Tituly objednané v rámci projektu Cizojazyčná literatura 2024, dodané v prvním pololetí roku 2025, činily 11 titulů. Z projektu Cizojazyčná literatura 2025 bylo do přírůstku roku 2025 zapsáno 37 titulů. Pokračuje zpracování filmové knihovny Jana Kastnera pod signaturní řadou 20G.

V rámci **služby Přeji si knihu** obdržela knihovna 130 podnětů na doplnění fondu o 168 titulů. Z navrhovaných titulů bylo 134 zakoupeno, objednáno nebo již součástí fondu.

Prezenční výpůjčky dokumentů

Čtenáři si ve studovnách půjčili 2 919 knih, 2 814 svazků periodik a 79 dalších dokumentů (LP, CD, DVD, CD-ROM, mapy, hudebniny apod.). Součástí prezenčních služeb byl i v uplynulém roce přístup k autorsky chráněné části obsahu digitální knihovny Kramerius SVK PK, který byl umožněn prostřednictvím počítačů umístěných v jednotlivých studovnách.

Výpůjčky mimo knihovnu

Celkový počet absenčních výpůjček realizovaných OAS dosáhl v roce 2025 počtu 85 997 knihovních jednotek, (knihy + ostatní dokumenty) a Knihovna pro nevidomé půjčila celkem 15 943 knihovních jednotek – zvukových knih. Dle nové metodiky vedení

statistik se prolongace půjčených knihovních jednotek již neeviduje jako nová výpůjčka.

V roce 2025 došlo k přestěhování části fondu signatury 35A a 36A z Bor 2 na Bory 16, velkoformátového fondu z půdy hlavní budovy na B16, (probíhá průběžně) a části signatury 32A z hlavní budovy na Bory 16. Reorganizuje se fond signatury 391A a 392A umístěný na Borech 2. Dochází k vystěhování příručního skladu 1 v hlavní budově a převezení fondu na Bory 2. Cílem je dosažení spojení signaturních řad do ucelených celků na jednom místě a ponechání nejnovějšího fondu v hlavní budově. Starší fond lze umístit do depozitářů.

Ze **vzdělávacích akcí** se osvědčil pravidelný cyklus konverzací s rodilým mluvčím, které knihovna pořádá pod názvy English, Spanish, French, Italian a Romanian Open. Cílem je povzbudit zájem o výuku cizího jazyka, propagovat vzdělávací materiály zahraničních knihoven a propojovat různé sociální skupiny lidí.

Stammtisch, Kurzfilmschau a Lange Nacht der kurzen Texte jsou akce na podporu výuky němčiny. Pro dětské publikum byla rozšířena nabídka o Storytelling Time, Español para padres y niños a Deutsch für Kinder.

V létě, kdy má knihovna omezený provoz, hostí jazykový kemp pro studenty francouzštiny.

Dětem, jejichž rodným jazykem je rumunština, španělština, italština a francouzština, je věnována pravidelná aktivita Komunikační dovednosti, která jim pomáhá integrovat se do společnosti.

Oddělení propagace a marketingu v průběhu roku 2025 pokračovalo v pořádání kulturních akcí pro širokou veřejnost, přičemž se dařilo držet počet návštěvníků ve vyšších číslech – díky 54 uspořádaným akcím a 62 hostům navštívilo SVK PK celkem 5 666 lidí.

Aktivity Hvězdárny v Rokycanech a Plzni

Hlavním úkolem hvězdárny i v roce 2025 zůstalo zajišťování popularizace astronomie a příbuzných oborů v regionu. Přehled za rok 2025 se nevěnuje hlavní odborné náplni této příspěvkové organizace, nýbrž přehledu činnosti pro návštěvníky a popularizaci astronomie.

Pro astronomy amatéry z celé republiky bylo vydáno **12 čísel „Astronomických informací“**, které pomáhají k rozvoji praktické pozorovatelské aktivity příznivců astronomie. Vítanou pomocí pro všechny zájemce o starší čísla tohoto pravidelného „nepravidelníku“ je zveřejnění všech elektronicky vydaných čísel (zpětně od roku 2003) na internetových stránkách (<http://hvr.cz>).

V roce 2025 byla do provozu uvedena **profesionální měřicí stanice Českého hydrometeorologického ústavu**, která je umístěna v areálu hvězdárny Rokycany.

Zásadní část náplně práce zaměstnanců hvězdárny, a to jak v Rokycanech, tak i v Plzni, tvoří **zajišťování programů v rámci rozšířené školní výuky v oboru astronomie a příbuzných oblastí**. Zvýšení zájmu byl zaznamenán u školních výletů, především těch, při kterých mohly děti pozorovat oblohu a následně na hvězdárně přenocovat.

Také studenti rokycanského gymnázia a střední odborné školy několikrát navštívili hvězdárnu v rámci **týdne praktické výuky** probíhajícím na přelomu května a června. Pravidelné praktikum nevynechalo ani Gymnázium J. Keplera v Praze. Během astronomického týdne se při něm se na hvězdárně v „jednonočních“ cyklech během září vystřídaly čtyři třídy této školy.

V roce 2025 probíhala opět také **těsná spolupráce s Fakultou pedagogickou Západočeské univerzity v Plzni**. Hvězdárnu Rokycany navštívilo během obou semestrů několik desítek studentů ze studijních oborů fyzika a zeměpis, do jejichž budoucí praxe bude problematika astronomie patřit.

Z uspořádaných akcí na obou hvězdárnách sklidily největší úspěch akce **Den dětí** (31. 5.); **Za vysvědčení na hvězdárnu** (27. 6.) a **dětská část Dne krajů** (28. 10.).

Hvězdárna spolupracovala i s organizacemi, které se věnují práci s lidmi **s hendikepem a zvláštními, a to** se sdruženími Korálky a Vršíček. Byla uspořádána také akce pro klienty denního stacionáře Pohodička v Rokycanech.

Koordinace aktivit spojených v celostátním měřítku s konstruktérskou činností na poli amatérské astronomie se váže pro rok 2025 k dvěma akcím pořádaným Hvězdárnou. V době od 16. do 23. srpna proběhl další ročník **Dovolené s dalekohledem** zaměřený na sledování objektů vzdáleného vesmíru a ve dne Slunce, které pomalu opouští vrchol své aktivity. Akce se uskutečnila v areálu rekreačního střediska Kemp Brdy nedaleko Věšína. Více než stovka účastníků se věnovala nejen praktické (pozorování vlastními dalekohledy) i teoretické astronomii (přednášky, projekce astrofilmů atp.).

Druhou akcí, která je historicky předchůdcem Dovolené s dalekohledem, je **kurz broušení astronomických zrcadel**. V osmdesátých letech minulého století se jednalo o prakticky jedinou možnost, jak si legálně opatřit optické díly pro dalekohled. Nelegálně to bylo možné z bývalé NDR. Po roce 1989 jsou možnosti opatřit si kvalitní techniku téměř neomezené a zájem o tyto kurzy logicky opadl, až došlo k jejich zrušení. V roce 2025 se po mnoha letech kurz broušení opět uskutečnil, a to za vedení lektorů původních kurzů. Pokud zájem potrvá, v roce 2026 se bude kurz opakovat.

Od 15. do 28. srpna se konalo letní **astronomické praktikum Expedice 2025** v osvědčeném fotbalovém areálu u obce Bažantnice v Manětínské oblasti tmavé oblohy. Na rozdíl od Dovolené s dalekohledem je tato akce určena spíše mladším účastníkům z řad žáků a studentů, většinou absolventů astronomických kroužků, kteří jsou ochotni trávit 14 dnů pod stanem, nebo velmi oblíbeném „spaní pod širákem“ a dopřát si doplnění teoretických znalostí těmi praktickými pod poměrně kvalitní oblohou nerušenou světelným znečištěním. Počasí tomuto ročníku vcelku přálo. Více než polovina nocí alespoň z části umožnila sledování meteorů, prohlídku objektů vzdáleného vesmíru, případně jejich fotografování. Podařilo se zachytit i několik planetkových zákrytů.

Co se týče oprav, největší položka - 1,118.092 Kč – byla použita na **opravy části přízemních a suterénních prostor budovy v Plzni**, které již byly v nevyhovujícím technickém stavu. Vznikla zde víceúčelová místnost a rozsáhlé prostory chodeb budou využity pro rozšíření výstavních prostor.

Činnost Stálé divadelní scény Klatovy

Stálá divadelní scény Klatovy spolupracuje kromě své hlavní činnosti – pořádání divadelních představení – s téměř stovkou mateřských, základních a středních škol. Tuto spolupráci nazývá „**MAK – mládež a kultura**“. Pro žáky zajišťuje divadelní představení, svozy do divadla a exkurze divadelního zákulisí. Představení jsou realizována kromě divadla v Klatovech také v Sokolovně v Sušici a Kulturním domě v Horažďovicích.

Od ledna do května, a poté od října do prosince roku 2025 **navštívilo dvanáct titulů hraných v pětáctyřiceti představeních téměř deset tisíc devět set dětí** včetně pedagogického doprovodu.

V roce 2025 byla **zahájena rekonstrukce Divadelního klubu**, která spočívala ve zvýšení komfortu pro návštěvníky a ve větší využitelnosti celého prostoru. Byla zrušena vyvýšená zadní část hlediště, která měla původně sloužit jako elevace pro diváky. Po provedení optometrických měření bylo následně celé jeviště zvýšeno o 30 cm, což zabezpečilo dobrou viditelnost z kteréhokoliv místa v hledišti. Při těchto pracích bylo přistoupeno i k celkové modernizaci celého prostoru. Došlo také k osazení nových světel, které navazovalo na rekonstrukce elektrických rozvodů.

Finanční náklady na rekonstrukci: celková výměna osvětlení (600 tis. Kč), úprava jeviště (121 tis. Kč), oprava podlahy (14 tis. Kč), vymalování klubu (12 tis. Kč) a nový světelný pult pro jeviště (54 tis. Kč). Celkové náklady – 801 tis. Kč.

V rámci **modernizace a obnovy vybavení hlavního sálu** divadla v roce 2025 byla provedena výměna jevištních tahů (621 tis. Kč), zakoupena nová hlavní opona (130 tis. Kč) a doplněno osvětlení jeviště (185 tis. Kč).

Aktivity Pověřeného odborného regionálního pracoviště tradiční lidové kultury pro Plzeňský kraj

- na počátku roku 2025 došlo k organizačnímu sloučení Pověřeného odborného regionálního pracoviště TLK pro PK s odbornou správou a metodikou výstavby Skanzenu v Chanovicích.
- byl zpracován návrh na udělení titulu Nositel tradice lidových řemesel ČR - 13. září 2025 byl titulem Nositel tradice lidových řemesel ČR oceněn v Českých Budějovicích p. Jan Šup z Kocourova u Klatov, v oboru pletení z proutí, loubku a smrkového kořene; v loňském roce byl dále zpracován nominační návrh, pořízena foto a videodokumentace na p. Karla Hofmana, vedoucího bednářské party Plzeňského Prazdroje na uvedené národní ocenění, návrh a dokumentace byla zaslána k hodnocení na NÚLK ve Strážnici);
- v případě budování podsbírký Nositelé tradice lidových řemesel ČR získalo muzeum formou daru v rámci programu vyhlášeného MK ČR Stipendium pro Nositele tradice lidových řemesel do sbírek výrobky od pp. Buchtelové, Jablunkové, Moštěka, Slavíka
- z dotace Plzeňského kraje byly zakoupeny výroky od pp. Hrabovské, Kraváčkové, Štrynclové, Šrytra, Vachunové
- celá podsírka Nositelů tradice k 31. 12. 2025 čítá 2.220 subjektů
- podsírku Mistr tradiční rukodělné výroby Plzeňského kraje v roce 2025 obohatily předměty zakoupené z účelových finančních prostředků Plzeňského kraje (pp. Ing. Konradyho Reitmeiera), muzeum získalo dar od p. Tittla; celá podsírka Mistrů k 31. 12. 2025 čítá 187 sbírkových položek a je zpracována celá v evidenčním programu Demus včetně fotodokumentace);
- 21. ročník Dne řemesel 2025 se konal v Chanovicích v zámeckém areálu a areálu Expozice lidové architektury v sobotu 5. července 2026. Přehlídka řemeslných dovedností probíhá v Chanovicích od roku 2003. Přišlo 2.245 návštěvníků. Byl při něm zhruba zachován počet účastníků se řemeslníků z minulých let (celkem to bylo 43 řemeslnických dílen, z toho 11 bylo dílen Nositelů tradice a dalších 33 prodejních stánků s řemeslnými výrobky, nebo tradičním občerstvením). Kvalitu řemeslnické slavnosti zdůraznila účast následujících Nositelů tradice lidových řemesel ČR: pp. Dandové, Danzinger, Jablunkové, Moštěka, Ondřeje Slavíka, Štrynclové, Šupa, Tilajcsikové, Uherky a Zatloukalové.
- Den regionální potraviny se konal v areálu Expozice lidové architektury v Chanovicích v sobotu 4. října)
- v případě Krajského seznamu Mistrů tradiční lidové výroby Plzeňského kraje v roce 2025 komise schválila a doporučila ke schválení a Rada PK schválila nominační návrh na udělení titulu „Mistr tradiční rukodělné výroby Plzeňského kraje“ pro: p. Gabriela Hájka v oboru zušlechťování skla – rytí a broušení skleněných polotovarů, bytem Plzeňská 632, 339 01 Klatovy; paní Helenu Šrámkovou v oboru krajkářství – zhotovování frivolitkové krajky na jehle, bytem Zahradní 255, 349 61 Kladruby);
- v roce 2025 ve spolupráci s Národopisným muzeem Plzeňska ZČM v Plzni byla zahájena v klatovském muzeu výstava Mistři tradiční rukodělné výroby

Plzeňského kraje 2017–2025 (říjen 2025 – únor 2026), která byla předtím představena v Národopisném muzeu Plzeňska ZČM od října 2024 do října 2025.

- Úsek odborné správy a metodiky a výstavby ELA v Chanovicích v rámci sbírkotvorné činnosti darem získalo několik souborů o různém počtu předmětů a též i několik jednotlivostí. Jednalo se většinou o předměty zemědělského a řemeslného charakteru a také vybavení domácností, nábytek, stroje i části historických konstrukcí.
- ve spolupráci s Odborem publicity fondů EU Ministerstva pro místní rozvoj ČR byl připraven a 18. května 2025 zrealizován v rámci projektu: „Kde projekty pomáhají“ „Den na Skanzenu v Chanovicích“. V rámci této akce mimo jiné proběhly pro objednané zájemce i odborné prohlídky k lidové architektuře regionu a jednotlivých expozic v ELA a také ukázky řemesel i řemeslné dílny pro návštěvníky.
- v první třetině roku byla vyhotovena projektová dokumentace novostavby depozitáře pro velkoobjemové sbírkové předměty příslušných závazných stanovisek a požárně bezpečnostního řešení stavby. Bylo projekčně řešeno i posílení tlaku vody ve vstupním objektu ELA. Realizace tohoto projektu ovšem proběhne až v roce 2026.

Věda a výzkum

Z příspěvkových organizací Plzeňského kraje v oblasti kultury jsou Radou pro vědu a výzkum vlády České republiky evidovány jako výzkumné organizace dvě příspěvkové organizace, a to Západočeské muzeum v Plzni a Západočeská galerie v Plzni.

Západočeská galerie v Plzni byla zařazena Radou pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI) mezi vědecko-výzkumné organizace 27. ledna 2012.

K roku 2025 má ZČG jako předkladatel výsledků v databázi RIV (Rejstřík informací o výsledcích) celkem 75 výsledků. V roce 2025 byl do RIV (Rejstřík informací o výsledcích) odeslán a zařazen 1 výsledek uplatněný v roce 2022.

V databázi RIV uplatnilo **Západočeské muzeum v Plzni** v roce 2025 z pozice předkladatele za předchozí rok celkem 46 výsledků. V 7 případech byla jejich dodavatelem Grantová agentura České republiky. Přírodovědné výzkumné oblasti ZČM dodaly celkem 22 výsledků, společenskovední 24 výsledků.

Výzkumná činnost byla realizována v souladu s Dlouhodobým koncepčním rozvojem výzkumné organizace (DRKVO), který byl zpracován a předložen zřizovateli v roce 2019. Vědeckovýzkumná činnost pracovníků Západočeského muzea v Plzni je projednávána a oponována Vědeckou radou muzea. Unikátním instrumentem podpory projektů vědy a výzkumu je program Interních grantových projektů. Ten umožňuje řešení konkrétních výzkumných úkolů, které schvaluje a hodnotí poradní orgán ředitele muzea – Rada pro interní grantové projekty. Vědecká rada i Rada pro interní grantové projekty jsou složeny z významných externích odborníků příslušných vědních oborů.

Muzeum je vydavatelem čtyř časopisů zapsaných v Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v České republice. Jedná se o časopisy Archeologie západních Čech, Erica, Folia Musei rerum naturalium Bohemiae occidentalis – Geologica et Paleobiologica a Sborník Západočeského muzea v Plzni – Příroda. Západočeské muzeum v Plzni je také spoluvydavatelem impaktovaného časopisu Bulletin of Geosciences.

Mimo uvedených periodických publikací muzeum vydává monografie a katalogy k výstavám a expozicím. Vydavatelskou činnost řídí Ediční rada Západočeského muzea v Plzni, která je poradním orgánem ředitele. Přehled publikačních výstupů muzea je nedílnou součástí předkládané výroční zprávy.

Z dalších aktivit roku 2025

MUZEJNÍ AKADEMIE –

11. ročník unikátního projektu **Muzea Českého lesa v Tachově** – Muzejní akademie – byl uspořádán pod názvem „Tachovské „pětky“ aneb letopočty z historie města končící pětkou“. Jde vlastně o školu, na kterou se účastníci přihlašovali, obdrželi „index“ a každá účast jim byla potvrzena.

Akademie byla otevřena účastníkům od 12 do 100 let. Složení studentů skutečně bylo věkově různorodé.

Program:

- 11.03. - „Uran v souvislostech“, lektor: RNDr. Petr Rojík, PhD., geolog Muzea Sokolov
- 15.04. - „Pohřební insignie Přemysla Otakara II.“, lektor: Mgr. Blanka Rozkošná, místopředsedkyně spolku Města Otakarova, z. s.
- 13. 05. - „Rok 1945 v Tachově“, lektor: Mgr. Jan Edl, SOKA Tachov
- 10. 06. - „1475 - Burian II. z Gutštejna dědičným pánem na Tachově“, lektor: Mgr. Štěpán Čadek, historik Muzea Českého lesa v Tachově
- 23. 09. - „Dějiny rychlosti aneb Když se v historii pospíchalo“, lektor: PaedDr. Helena Východská, ZČU Plzeň
- 21. 10. - „Zakladací listiny kláštera kladrubského v souvislostech (k roku 1115, k němuž je vztahována první písemná zmínka o Tachově)“, lektor: Mgr. Jan Edl, SOKA Tachov.
- 26.11. 2026 proběhlo slavnostní zakončení, jehož součástí bylo i vyhlášení vítězů dětských historických soutěží „Znám své město a 20. stol. na Tachovsku“.

V roce 2025 byl v **klatovském muzeu** ukončen projekt Rekonstrukce klatovského svátečního kroje z materiálů dostupných na českém i zahraničním trhu v letech 2024-2025. Muzeu byly zhotovitelkou pí. Marií Kopeckou odevzdány dvě figuríny s mužským a ženským oděvem. Dle nich byl zhotoven fotokoutek s panelem vysvětlujícím historické souvislosti.

Provozní oddělení **klatovského muzea** bylo rozšířeno o pracovní pozici edukátora v kultuře (muzejního pedagoga), který se bude současně věnovat propagaci, marketingu a public relation organizace. V roce 2025 se muzejní pedagog věnoval doplňkové činnosti k výstavám.

Západočeská galerie v Plzni svými doprovodnými a edukačními programy k výstavám i mimo výstavní program rozšiřuje spektrum kulturní nabídky města a volnočasových aktivit jen pro děti, rodiče s dětmi a mládež, ale i pro dospělé i seniory. V roce 2025 pokračovala spolupráce ZČG s občanskými sdruženími a organizacemi zabývajícími se sociálními programy a sociální péčí. Byly uspořádány artefietické dílny pro Terapeutickou komunitu Vršíček, několik speciálních programů s artefietickými prvky pro handicapované děti ze ZŠ při FN v Plzni i řadu aktivit pro TOTEM – Regionální centrum pro seniory.

Velkého ohlasu mezi veřejností dosáhlo **vydání příležitostné poštovní známky** v červnu 2025 s dílem ze sbírek **Západočeské galerie v Plzni**. Obraz Václava Špály z roku 1934 s názvem Jablka vydala Česká pošta v emisi Umělecká díla na známkách. K poštovní známce byla zároveň připravena obálka prvního dne s dalším dílem ze sbírek galerie Autoportrétem Václava Špály z roku 1931.

Hospodaření příspěvkových organizací v roce 2025 v porovnání s rokem 2024

Název organizace	Přepočtený počet zaměstnanců v 2024	Přepočtený počet zaměstnanců v 2025	% změna v počtu přepočtených zaměstnanců	Příspěvek na provoz v 2024 (v tis. Kč)	Příspěvek na provoz v 2025 (v tis. Kč)	Výsledek hospodaření za 2024 (v Kč)	Výsledek hospodaření za 2025 (v Kč)	Rezervní fond - stav po přidělu z výsledku hospodaření	Fond odměn - stav po přidělu z výsledku hospodaření	Fond investic - stav k 31.12.2025 dle ÚZ (v tis. Kč)
Galerie Klatovy/Klenová, p. o.	15,24	15,24	-0,02	23 090,00	24 604,00	33 372,03	107 216,85	140 588,88	194 433,00	2 843 169,91
Hvězdárna v Rokycanech a Plzni, p. o.	7,75	7,75	0,00	9 070,00	9 482,00	79 134,15	79 987,15	1 428 721,00	51 100,00	1 291 927,18
Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici, p. o.	15,90	15,63	-1,73	15 367,00	16 120,00	563 832,45	1 222 165,11	1 867 984,51	440 851,48	18 406 594,51
Muzeum Českého lesa v Tachově, p. o.	11,00	11,75	6,82	11 473,00	12 442,00	28 660,03	47 495,46	276 104,00	21 600,00	3 806 009,94
Muzeum Chodska v Domažlicích, p. o.	16,88	17,25	2,19	15 183,00	16 352,00	1 264 924,95	1 097 633,98	4 668 279,41	1 002 389,00	2 658 930,26
Muzeum jižního Plzeňska v Blovcích, p. o.	14,63	14,13	-3,42	13 575,00	19 544,00	272 818,56	101 972,90	468 498,78	85 000,00	86 958 223,47
Muzeum Šumavy Sušice, p. o.	25,25	24,50	-2,97	19 000,00	20 721,00	34 026,78	301 172,31	1 960 107,69	20 500,00	26 498 722,86
Stálá divadelní scéna Klatov, p. o.	9,13	8,90	-2,52	9 000,00	9 470,00	1 061 290,37	18 163,66	4 317 891,98	42 600,00	2 891 236,80
Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje, p. o.	88,21	88,53	0,36	87 819,00	96 425,00	776 708,24	824 289,69	4 798 000,27	602 000,00	59 637 694,09
Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech, p. o.	21,90	25,20	15,07	19 800,00	24 239,00	328 453,28	438 010,69	1 122 459,33	751 479,02	7 630 780,09
Západočeská galerie v Plzni, p. o.	36,76	37,18	1,13	37 000,00	41 031,00	373 894,18	31 832,33	708 202,42	0,00	3 035 376,03
Západočeské muzeum v Plzni, p. o.	135,41	138,08	1,97	128 312,00	140 751,00	67 154,22	127 366,29	1 445 419,33	524 800,00	28 333 316,05
Sumarizace	398,06	404,13	1,52	388 689,00	431 181,00	4 884 269,24	4 397 306,42	23 202 257,60	3 736 752,50	243 991 981,19

Významnou stavební činností **Muzea a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici** v roce 2025 byla „Obnova vnějšího pláště kostela zvěstování Panně Marii východní apsidy“, při níž proběhla oprava fasádních omítek, restaurování kamenných prvků, obnova barevnosti a osazení protiholubích zábran, v návaznosti na podobnou opravu části realizované v předchozím roce 2024 na fasádách severní a jižní apsidy. Stavbu provedla společnost Kypta – Stavoservis, s. r. o., vybraná výběrovým řízením

administrovaným ve spolupráci s Centrálním nákupem Plzeňského kraje. Během prací se konaly kontrolní dny za přítomnosti zástupců investora, TDI, památkové péče, zřizovatele, dodavatele a projektanta, kterým byla projektová kancelář Soukup–Opl–Švehla.

Oprava terasy východního křídla v **Muzeu jižního Plzeňska v Blovicích** stála v roce 2025 1 363 399,03 Kč.

Projekt „Archeologická expozice v historickém sklepení východního křídla zámku Hradiště“.

Pokračovala realizace výše uvedené akce, která je financována mj. v rámci dotace z Integrovaného regionálního operačního programu, priorita: Zlepšení kvality a dostupnosti sociálních a zdravotních služeb, vzdělávací infrastruktury a rozvoj kulturního dědictví, číslo výzvy: 06_22_062, název výzvy: 62. výzva IROP – Památky – SC 4.4 (ITI) Ministerstva pro místní rozvoj České republiky.

Finanční plán projektu (v Kč):

Poskytnutá dotace: 5 142 500,00

Příspěvek Evropské unie max 70 4 235 000,00

Finanční prostředky ze státního rozpočtu max 15 907 500,00

Vlastní zdroje příjemce 15 907 500,00

Celková výše způsobilých výdajů 100 6 050 000,00 Kč.

Plzeňský kraj poskytl Muzeu jižního Plzeňska v Blovicích, p. o., návratnou finanční výpomoc (NFV) na způsobilé výdaje ve výši 6 050 000 Kč³⁹, z toho v roce 2025 poskytl 1 952 460,62 Kč (investiční 1 734 660,62 Kč, neinvestiční 217 800,00 Kč).

Projekt je součástí dlouhodobé koncepce na revitalizaci památkově chráněného areálu zámku Hradiště, která byla zahájena v roce 2000 a od té doby kontinuálně probíhá do současnosti. V předcházejícím období byly jednotlivé revitalizační projekty opakovaně podpořeny z finančních prostředků MK ČR (Program na záchranu architektonického dědictví, Program obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností) a prostředků zřizovatele Muzea jižního Plzeňska v Blovicích, p. o.

Instalace archeologické expozice do rehabilitovaných prostor zámeckých sklepů (jedná se o pět sklepních sálů východního křídla a dva za sebou ležící sklípky v severním křídle) představuje maximální zhodnocení cenných prostor, které budou dominantním prvkem nové expozice. Možnost prezentovat v uceleném okruhu jednotlivé etapy stavebního vývoje objektu (gotika, renesance, baroko, klasicismus a období romantických slohů 2. pol. 19. stol.) společně se sbírkovým fondem instituce je v této podobě ojedinělá a významně podpoří příběhovou a barokní turistiku v regionu. V roce 2025 byly v rámci realizace projektu opravena hydroizolace v části nádvoří zámku Hradiště a tímto způsobem byl odstraněn velký problém, kdy při přívalových deštích dochází k průsakům vody do sklepů. Voda se před opravou koncentrovala ve spárách obvodové dlažby nádvoří a zatékala štěrbinou mezi dlažbou a zdívkou do prostoru provětrávacího kanálu. Odtud pronikala zdmi do prostoru sklepů. Jejich stěny směrem do nádvoří proto byly značně provlhlé a tato vlhkost se přenášela do vnitřního prostředí. Dále docházelo k poškozování elektroinstalace.

V roce 2025 získalo **Muzeum Šumavy Sušice** budovu bývalé školy ve Volšovech u Sušice, kde začalo s firmou Šumavaplan s.r.o. připravovat studii přestavby budovy na nový depozitář, která bude hotova v roce 2026. Objekt zakoupil od Města Sušice zřizovatel muzea, Plzeňský kraj.

I v roce 2025 byl největším projektem řešeným v **Muzeu Šumavy Sušice** rekonstrukce objektu na Náměstí čp. 140 v Kašperských Horách a vytvoření nové expozice. Jedná se o projekt financovaný z IROPu – Muzeum Kašperské Hory stavební úpravy a vytvoření expozice, CZ.06.04.04./00/22_034/0000417. Celkové výdaje projektu jsou 85 694 165 Kč. Do konce roku 2025 byly dokončeny stavební práce a v roce 2026 by měla být vytvořena nová expozice. Rekonstrukci objektu provedla firma LS STAVBY s.r.o.

V roce 2025 dokončilo **Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech** rekonstrukci budovy čp. 209/II. v areálu klatovské nemocnice na budoucí depozitář. Práce byly zahájeny již v roce 2015 podle projektu Ing. Vlčka a pod technickým dozorem Ing. Šillara. Projekt byl financován Plzeňským krajem.

V souladu s výsledkem výběrového řízení na dodavatele stavby byly spol. s r.o. Alfastav provedeny stavební úpravy a změna předmětu užívání budovy bývalého interního oddělení klatovské nemocnice na depozitář muzea. Jednalo se o zásadní úpravy objektu, které zahrnovaly především masivní bourací práce v 1. nadzemním podlaží vedoucí k odstranění menších pracoven a souvisejících sociálních zařízení tak, aby nové prostory vyhovovaly pro uložení sbírkových předmětů. Významné stavební úpravy byly prováděny v pravé části 2. a 3. nadzemního podlaží – vše dle projektové dokumentace Ing. Vlčka s celkovými náklady 5.520 tis. Kč.

Objekt byl přepojen na jeden hlavní přívod el. energie a v pravém křídle 1. nadzemního podlaží byly zhotoveny zcela nové rozvody el. energie. V upravených částech 2. a 3. nadzemního podlaží bylo provedeno totéž. Do nově upravených prostor byly doplněny stávající slaboproudé sítě, které obsluhují elektronický zabezpečovací systém objektu a také protipožární poplachový systém.

V objektu byla realizována řada nových stavebních prvků tak, aby tento odpovídal aktuálnímu požárně bezpečnostnímu řešení stavby. Úpravy si vyžádal i stávající výtah, který byl opatřen funkčním bezpečnostním systémem propojeným na „Help line“ servisní spol. OTIS a. s. V budově byla vyměněna zbývající část původních dřevěných okenních prvků za plastové a řada dalších nezbytných úprav. Část stávajících stropních konstrukcí si, s ohledem na havarijní stav, vyžádala zhotovení nových sádkartonových podhledů. V několika nově upravených místnostech byly instalovány nové sestavy úložných regálů

Na rok 2026 je do nových prostor plánován přesun další části muzejní sbírky, především textilních artefaktů.

Západočeská galerie v Plzni se během celého roku 2025 soustavně věnovala práci na přípravě projektu své nové budovy v komplexu bývalých plzeňských městských lázní. Pozornost byla věnována zejména parametrům výstavních prostor, aby fungovaly na bázi muzejních standardů a byly řešeny co nejvstřícněji k realizaci výstavního programu.

V roce 2025 pokračovala Západočeská galerie v Plzni v **celkové obnově a restaurování objektu Semlerovy rezidence** souběžně s pracemi na doplnění detailů zpřístupněného interiéru. Dále byly zahájeny práce na restaurování historického mobiliáře (sbírkového předmětu inv. č. A 0042) pro prostor kanceláře v návaznosti na badatelnu Badatelského centra pro výzkum architektury 19. a 20. století (BCVA).

V roce 2025 byla dokončilo Západočeské muzeum v Plzni **sanaci suterénních prostor objektu v ulici Mládežníků v Rokycanech**.

Nejnáročnější investiční akcí byla **oprava střední části fasády historické budovy Západočeského muzea v Plzni v Kopeckého sadech**.

V roce 2025 uplynulo třicet let od otevření expozice **Plzeňská městská zbrojnice**, která byla prvním veřejnosti zpřístupněným prostorem v rekonstruované historické budově Západočeského muzea v Plzni. Proto muzeum tuto expozici revitalizovalo a ke slavnostnímu znovuotevření vydalo její knižní průvodce.

Na Vodním Hamru Dobřív byla v roce 2025 dokončena obnova šindelové střechy z řezaných modřínových šindelů.

V interiéru objektu probíhala údržba technologických zařízení pro kování. Restaurátor Z. Vaindl vyměnil hřídel i u druhého nadhazovacího a oba dva velké hamry lze předvádět jako funkční. Dále proběhla oprava vyzdívek nahřívací pece včetně opravy ventilátoru a přívodního potrubí, kterým se do pece vhání vzduch. Elektromotor ventilátoru byl osazen frekvenčním měničem, aby byl zajištěn plynulý rozběh, podobně jako když se ventilátor rozbíhá přesouváním plochého řemene na spojce.

V průběhu roku probíhala pravidelná údržba náhonů, zejména pak odstraňování naplaveného písku a šterku. Probíhalo rovněž i odstraňování náletové či naplavené vegetace, která by svými kořeny mohla narušit stěny či dno náhonu. V závěru sezóny proběhla obnova nátěrů veškerého dřevěného venkovního mobiliáře tak, aby byl lépe připraven snášet přes zimu zatížení vlhkostí a sněhem.

Závěr

Rok 2025 můžeme hodnotit pozitivně, příspěvkové organizace zvýšily nabídku svých aktivit pro návštěvníky včetně rozšíření nabídky pro tělesně postižené spoluobčany. Podrobný přehled činnosti může zájemce nalézt v jednotlivých výročních zprávách - viz přílohy č. 2 – 13.

Vypracoval: PhDr. Pavel Suk, Ph.D., Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu KÚ PK, oddělení kultury